Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ

ଖୁଦ୍ଦକନିକାଯେ

ଥେରୀଗାଥାପାଳି

୧। ଏକକନିପାତୋ

୧। ଅଞ୍ଞତରାଥେରୀଗାଥା

୧।

''ସୁଖଂ ସୁପାହି ଥେରିକେ, କତ୍ୱା ଚୋଳେନ ପାରୁତା;

ଉପସନ୍ତୋ ହି ତେ ରାଗୋ, ସୁକ୍ଖଡାକଂ ୱ କୁମ୍ଭିଯ''ନ୍ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଅଞ୍ଞତରା ଥେରୀ ଅପଞ୍ଞାତା ଭିକ୍ଖୁନୀ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୨। ମୁତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୨।

''ମୁତ୍ତେ ମୁଚ୍ଚସ୍ସୁ ଯୋଗେହି, ଚନ୍ଦୋ ରାହୁଗ୍ଗହା ଇୱ;

ୱିପ୍ପମୁତ୍ତେନ ଚିତ୍ତେନ, ଅନଣା ଭୁଞ୍ଜ ପିଣ୍ଡକ''ନ୍ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଭଗୱା ମୁତ୍ତଂ ସିକ୍ଖମାନଂ ଇମାଯ ଗାଥାଯ ଅଭିଣ୍ହଂ ଓୱଦତୀତି।

୩। ପୁଣ୍ଣାଥେରୀଗାଥା

୩।

''ପୁଣ୍ଣେ ପୂରସ୍ସୁ ଧମ୍ମେହି, ଚନ୍ଦୋ ପନ୍ନରସେରିୱ;

ପରିପୁଣ୍ଣାଯ ପଞ୍ଞାଯ, ତମୋଖନ୍ଧଂ [ତମୋକ୍ଖନ୍ଧଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପଦାଲଯା''ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ପୁଣ୍ଣା ଥେରୀ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୪। ତିସ୍ସାଥେରୀଗାଥା

୪।

''ତିସ୍ସେ ସିକ୍ଖସ୍ସୁ ସିକ୍ଖାଯ, ମା ତଂ ଯୋଗା ଉପଚ୍ଚଗୁଂ;

ସବ୍ବଯୋଗୱିସଂଯୁତ୍ତା, ଚର ଲୋକେ ଅନାସୱା''ତି।

… ତିସ୍ସା ଥେରୀ…।

୫। ଅଞ୍ଞତରାତିସ୍ସାଥେରୀଗାଥା

୫।

‘‘ତିସ୍ସେ ଯୁଞ୍ଜସ୍ସୁ ଧମ୍ମେହି, ଖଣୋ ତଂ ମା ଉପଚ୍ଚଗା;

ଖଣାତୀତା ହି ସୋଚନ୍ତି, ନିରଯମ୍ହି ସମପ୍ପିତା’’ତି।

… ଅଞ୍ଞତରା ତିସ୍ସା ଥେରୀ…।

୬। ଧୀରାଥେରୀଗାଥା

୬।

‘‘ଧୀରେ ନିରୋଧଂ ଫୁସେହି [ଫୁସ୍ସେହି (ସୀ।)], ସଞ୍ଞାଵୂପସମଂ ସୁଖଂ;

ଆରାଧଯାହି ନିବ୍ବାନଂ, ଯୋଗକ୍ଖେମମନୁତ୍ତର’’ନ୍ତି [ଯୋଗକ୍ଖେମଂ ଅନୁତ୍ତରନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ଯା।)]।

… ଧୀରା ଥେରୀ…।

୭। ୱୀରାଥେରୀଗାଥା

୭।

‘‘ୱୀରା ୱୀରେହି [ଧୀରା ଧୀରେହି (କ।)] ଧମ୍ମେହି, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଭାୱିତିନ୍ଦ୍ରିଯା;

ଧାରେହି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଜେତ୍ୱା ମାରଂ ସୱାହିନି’’ନ୍ତି [ସୱାହନନ୍ତି (କ।)]।

… ୱୀରା ଥେରୀ…।

୮। ମିତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୮।

‘‘ସଦ୍ଧାଯ ପବ୍ବଜିତ୍ୱାନ, ମିତ୍ତେ ମିତ୍ତରତା ଭୱ;

ଭାୱେହି କୁସଲେ ଧମ୍ମେ, ଯୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ପତ୍ତିଯା’’ତି।

… ମିତ୍ତା ଥେରୀ…।

୯। ଭଦ୍ରାଥେରୀଗାଥା

୯।

‘‘ସଦ୍ଧାଯ ପବ୍ବଜିତ୍ୱାନ, ଭଦ୍ଦେ ଭଦ୍ଦରତା ଭୱ;

ଭାୱେହି କୁସଲେ ଧମ୍ମେ, ଯୋଗକ୍ଖେମମନୁତ୍ତର’’ନ୍ତି।

… ଭଦ୍ଦା ଥେରୀ…।

୧୦। ଉପସମାଥେରୀଗାଥା

୧୦।

‘‘ଉପସମେ ତରେ ଓଘଂ, ମଚ୍ଚୁଧେଯ୍ୟଂ ସୁଦୁତ୍ତରଂ;

ଧାରେହି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଜେତ୍ୱା ମାରଂ ସୱାହନ’’ନ୍ତି।

… ଉପସମା ଥେରୀ…।

୧୧। ମୁତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୧୧।

‘‘ସୁମୁତ୍ତା ସାଧୁମୁତ୍ତାମ୍ହି, ତୀହି ଖୁଜ୍ଜେହି ମୁତ୍ତିଯା;

ଉଦୁକ୍ଖଲେନ ମୁସଲେନ, ପତିନା ଖୁଜ୍ଜକେନ ଚ;

ମୁତ୍ତାମ୍ହି ଜାତିମରଣା, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା’’ତି।

… ମୁତ୍ତା ଥେରୀ…।

୧୨। ଧମ୍ମଦିନ୍ନାଥେରୀଗାଥା

୧୨।

‘‘ଛନ୍ଦଜାତା ଅୱସାଯୀ, ମନସା ଚ ଫୁଟା [ଫୁଟ୍ଠ (ସ୍ୟା।), ଫୁଠା (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)] ସିଯା;

କାମେସୁ ଅପ୍ପଟିବଦ୍ଧଚିତ୍ତା [ଅପ୍ପଟିବନ୍ଧଚିତ୍ତା (କ।)], ଉଦ୍ଧଂସୋତାତି ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି [ଉଦ୍ଧଂସୋତା ୱିମୁଚ୍ଚତୀତି (ସୀ। ପୀ।)]।

… ଧମ୍ମଦିନ୍ନା ଥେରୀ…।

୧୩।ୱିସାଖାଥେରୀଗାଥା

୧୩।

‘‘କରୋଥ ବୁଦ୍ଧସାସନଂ, ଯଂ କତ୍ୱା ନାନୁତପ୍ପତି;

ଖିପ୍ପଂ ପାଦାନି ଧୋୱିତ୍ୱା, ଏକମନ୍ତେ ନିସୀଦଥା’’ତି।

… ୱିସାଖା ଥେରୀ…।

୧୪।ସୁମନାଥେରୀଗାଥା

୧୪।

‘‘ଧାତୁଯୋ ଦୁକ୍ଖତୋ ଦିସ୍ୱା, ମା ଜାତିଂ ପୁନରାଗମି;

ଭୱେ ଛନ୍ଦଂ ୱିରାଜେତ୍ୱା, ଉପସନ୍ତା ଚରିସ୍ସସୀ’’ତି।

… ସୁମନା ଥେରୀ…।

୧୫। ଉତ୍ତରାଥେରୀଗାଥା

୧୫।

‘‘କାଯେନ ସଂୱୁତା ଆସିଂ, ୱାଚାଯ ଉଦ ଚେତସା;

ସମୂଲଂ ତଣ୍ହମବ୍ଭୁଯ୍ହ, ସୀତିଭୂତାମ୍ହି ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ଉତ୍ତରା ଥେରୀ…।

୧୬। ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତସୁମନାଥେରୀଗାଥା

୧୬।

‘‘ସୁଖଂ ତ୍ୱଂ ୱୁଡ୍ଢିକେ ସେହି, କତ୍ୱା ଚୋଳେନ ପାରୁତା;

ଉପସନ୍ତୋ ହି ତେ ରାଗୋ, ସୀତିଭୂତାସି ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ସୁମନା ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତା ଥେରୀ…।

୧୭। ଧମ୍ମାଥେରୀଗାଥା

୧୭।

‘‘ପିଣ୍ଡପାତଂ ଚରିତ୍ୱାନ, ଦଣ୍ଡମୋଲୁବ୍ଭ ଦୁବ୍ବଲା;

ୱେଧମାନେହି ଗତ୍ତେହି, ତତ୍ଥେୱ ନିପତିଂ ଛମା;

ଦିସ୍ୱା ଆଦୀନୱଂ କାଯେ, ଅଥ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ’’ତି।

… ଧମ୍ମା ଥେରୀ…।

୧୮। ସଙ୍ଘାଥେରୀଗାଥା

୧୮।

‘‘ହିତ୍ୱା ଘରେ ପଙ୍କଜିତ୍ୱା [ପଙ୍କଜିତା (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)], ହିତ୍ୱା ପୁତ୍ତଂ ପସୁଂ ପିଯଂ;

ହିତ୍ୱା ରାଗଞ୍ଚ ଦୋସଞ୍ଚ, ଅୱିଜ୍ଜଞ୍ଚ ୱିରାଜିଯ;

ସମୂଲଂ ତଣ୍ହମବ୍ଭୁଯ୍ହ, ଉପସନ୍ତାମ୍ହି ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ସଙ୍ଘା ଥେରୀ…।

ଏକକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨। ଦୁକନିପାତୋ

୧। ଅଭିରୂପନନ୍ଦାଥେରୀଗାଥା

୧୯।

[ଅପ। ଥେରୀ ୨।୪।୧୫୭ ଅପଦାନେପି] ‘‘ଆତୁରං ଅସୁଚିଂ ପୂତିଂ, ପସ୍ସ ନନ୍ଦେ ସମୁସ୍ସଯଂ;

ଅସୁଭାଯ ଚିତ୍ତଂ ଭାୱେହି, ଏକଗ୍ଗଂ ସୁସମାହିତଂ।

୨୦।

‘‘ଅନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ଭାୱେହି, ମାନାନୁସଯମୁଜ୍ଜହ;

ତତୋ ମାନାଭିସମଯା, ଉପସନ୍ତା ଚରିସ୍ସସୀ’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଭଗୱା ଅଭିରୂପନନ୍ଦଂ ସିକ୍ଖମାନଂ ଇମାହି ଗାଥାହି ଅଭିଣ୍ହଂ ଓୱଦତୀତି [ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଭଗୱା ଅଭିରୂପନନ୍ଦଂ ସିକ୍ଖମାନଂ ଇମାହି ଗାଥାହି ଅଭିଣ୍ହଂ ଓୱଦତୀତି (କ।)]।

୨। ଜେନ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୨୧।

‘‘ଯେ ଇମେ ସତ୍ତ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗା, ମଗ୍ଗା ନିବ୍ବାନପତ୍ତିଯା;

ଭାୱିତା ତେ ମଯା ସବ୍ବେ, ଯଥା ବୁଦ୍ଧେନ ଦେସିତା।

୨୨।

‘‘ଦିଟ୍ଠୋ ହି ମେ ସୋ ଭଗୱା, ଅନ୍ତିମୋଯଂ ସମୁସ୍ସଯୋ;

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଜେନ୍ତା ଥେରୀ ଗାଥାଯୋ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୩। ସୁମଙ୍ଗଲମାତାଥେରୀଗାଥା

୨୩।

‘‘ସୁମୁତ୍ତିକା ସୁମୁତ୍ତିକା [ସୁମୁତ୍ତିକେ ସୁମୁତ୍ତିକେ (ସୀ।), ସୁମୁତ୍ତିକେ ସୁମୁତ୍ତିକା (ସ୍ୟା। କ।)], ସାଧୁମୁତ୍ତିକାମ୍ହି ମୁସଲସ୍ସ;

ଅହିରିକୋ ମେ ଛତ୍ତକଂ ୱାପି, ଉକ୍ଖଲିକା ମେ ଦେଡ୍ଡୁଭଂ ୱାତି।

୨୪।

‘‘ରାଗଞ୍ଚ ଅହଂ ଦୋସଞ୍ଚ, ଚିଚ୍ଚିଟି ଚିଚ୍ଚିଟୀତି ୱିହନାମି;

ସା ରୁକ୍ଖମୂଲମୁପଗମ୍ମ, ଅହୋ ସୁଖନ୍ତି ସୁଖତୋ ଝାୟାମୀ’’ତି।

… ସୁମଙ୍ଗଲମାତା ଥେରୀ [ଅଞ୍ଞତରା ଥେରୀ ଭିକ୍ଖୁନୀ ଅପଞ୍ଞାତା (ସ୍ୟା। କ।)]।

୪। ଅଡ୍ଢକାସିଥେରୀଗାଥା

୨୫।

‘‘ଯାୱ କାସିଜନପଦୋ, ସୁଙ୍କୋ ମେ ତତ୍ତକୋ ଅହୁ;

ତଂ କତ୍ୱା ନେଗମୋ ଅଗ୍ଘଂ, ଅଡ୍ଢେନଗ୍ଘଂ ଠପେସି ମଂ।

୨୬।

‘‘ଅଥ ନିବ୍ବିନ୍ଦହଂ ରୂପେ, ନିବ୍ବିନ୍ଦଞ୍ଚ ୱିରଜ୍ଜହଂ;

ମା ପୁନ ଜାତିସଂସାରଂ, ସନ୍ଧାୱେଯ୍ୟଂ ପୁନପ୍ପୁନଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ସଚ୍ଛିକତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଅଡ୍ଢକାସି ଥେରୀ…।

୫। ଚିତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୨୭।

‘‘କିଞ୍ଚାପି ଖୋମ୍ହି କିସିକା, ଗିଲାନା ବାଳ୍ହଦୁବ୍ବଲା;

ଦଣ୍ଡମୋଲୁବ୍ଭ ଗଚ୍ଛାମି, ପବ୍ବତଂ ଅଭିରୂହିୟ।

୨୮।

‘‘ସଙ୍ଘାଟିଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱାନ, ପତ୍ତକଞ୍ଚ ନିକୁଜ୍ଜିୟ;

ସେଲେ ଖମ୍ଭେସିମତ୍ତାନଂ, ତମୋଖନ୍ଧଂ ପଦାଲିୟା’’ତି।

… ଚିତ୍ତା ଥେରୀ…।

୬। ମେତ୍ତିକାଥେରୀଗାଥା

୨୯।

‘‘କିଞ୍ଚାପି ଖୋମ୍ହି ଦୁକ୍ଖିତା, ଦୁବ୍ବଲା ଗତଯୋବ୍ବନା;

ଦଣ୍ଡମୋଲୁବ୍ଭ ଗଚ୍ଛାମି, ପବ୍ବତଂ ଅଭିରୂହିୟ।

୩୦।

‘‘ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱାନ ସଙ୍ଘାଟିଂ, ପତ୍ତକଞ୍ଚ ନିକୁଜ୍ଜିଯ;

ନିସିନ୍ନା ଚମ୍ହି ସେଲମ୍ହି, ଅଥ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ମେତ୍ତିକା ଥେରୀ…।

୭। ମିତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୩୧।

‘‘ଚାତୁଦ୍ଦସିଂ ପଞ୍ଚଦସିଂ, ଯା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ଅଟ୍ଠମୀ;

ପାଟିହାରିଯପକ୍ଖଞ୍ଚ, ଅଟ୍ଠଙ୍ଗସୁସମାଗତଂ।

୩୨।

‘‘ଉପୋସଥଂ ଉପାଗଚ୍ଛିଂ, ଦେୱକାଯାଭିନନ୍ଦିନୀ;

ସାଜ୍ଜ ଏକେନ ଭତ୍ତେନ, ମୁଣ୍ଡା ସଙ୍ଘାଟିପାରୁତା;

ଦେୱକାଯଂ ନ ପତ୍ଥେହଂ, ୱିନେଯ୍ୟ ହଦଯେ ଦର’’ନ୍ତି।

… ମିତ୍ତା ଥେରୀ…।

୮। ଅଭଯମାତୁଥେରୀଗାଥା

୩୩।

‘‘ଉଦ୍ଧଂ ପାଦତଲା ଅମ୍ମ, ଅଧୋ ୱେ କେସମତ୍ଥକା;

ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖସ୍ସୁମଂ କାଯଂ, ଅସୁଚିଂ ପୂତିଗନ୍ଧିକଂ।

୩୪।

‘‘ଏୱଂ ୱିହରମାନାଯ, ସବ୍ବୋ ରାଗୋ ସମୂହତୋ;

ପରିଳାହୋ ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ସୀତିଭୂତାମ୍ହି ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ଅଭଯମାତୁ ଥେରୀ…।

୯। ଅଭଯାଥେରୀଗାଥା

୩୫।

‘‘ଅଭଯେ ଭିଦୁରୋ କାଯୋ, ଯତ୍ଥ ସତା ପୁଥୁଜ୍ଜନା;

ନିକ୍ଖିପିସ୍ସାମିମଂ ଦେହଂ, ସମ୍ପଜାନା ସତୀମତୀ।

୩୬।

‘‘ବହୂହି ଦୁକ୍ଖଧମ୍ମେହି, ଅପ୍ପମାଦରତାଯ ମେ;

ତଣ୍ହକ୍ଖଯୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଅଭଯା ଥେରୀ…।

୧୦। ସାମାଥେରୀଗାଥା

୩୭।

‘‘ଚତ୍ତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପଞ୍ଚକ୍ଖତ୍ତୁଂ, ୱିହାରା ଉପନିକ୍ଖମିଂ;

ଅଲଦ୍ଧା ଚେତସୋ ସନ୍ତିଂ, ଚିତ୍ତେ ଅୱସୱତ୍ତିନୀ;

ତସ୍ସା ମେ ଅଟ୍ଠମୀ ରତ୍ତି, ଯତୋ ତଣ୍ହା ସମୂହତା।

୩୮।

‘‘ବହୂହି ଦୁକ୍ଖଧମ୍ମେହି, ଅପ୍ପମାଦରତାଯ ମେ;

ତଣ୍ହକ୍ଖଯୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ସାମା ଥେରୀ…।

ଦୁକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୩। ତିକନିପାତୋ

୧। ଅପରାସାମାଥେରୀଗାଥା

୩୯।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି , ଯତୋ ପବ୍ବଜିତାଯ ମେ;

ନାଭିଜାନାମି ଚିତ୍ତସ୍ସ, ସମଂ ଲଦ୍ଧଂ କୁଦାଚନଂ।

୪୦।

‘‘ଅଲଦ୍ଧା ଚେତସୋ ସନ୍ତିଂ, ଚିତ୍ତେ ଅୱସୱତ୍ତିନୀ;

ତତୋ ସଂୱେଗମାପାଦିଂ, ସରିତ୍ୱା ଜିନସାସନଂ।

୪୧।

‘‘ବହୂହି ଦୁକ୍ଖଧମ୍ମେହି, ଅପ୍ପମାଦରତାଯ ମେ;

ତଣ୍ହକ୍ଖଯୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଅଜ୍ଜ ମେ ସତ୍ତମୀ ରତ୍ତି, ଯତୋ ତଣ୍ହା ୱିସୋସିତା’’ତି।

… ଅପରା ସାମା ଥେରୀ…।

୨। ଉତ୍ତମାଥେରୀଗାଥା

୪୨।

‘‘ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପଞ୍ଚକ୍ଖତ୍ତୁଂ, ୱିହାରା ଉପନିକ୍ଖମିଂ;

ଅଲଦ୍ଧା ଚେତସୋ ସନ୍ତିଂ, ଚିତ୍ତେ ଅୱସୱତ୍ତିନୀ।

୪୩।

‘‘ସା ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂ, ଯା ମେ ସଦ୍ଧାଯିକା ଅହୁ;

ସା ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଖନ୍ଧାଯତନଧାତୁଯୋ।

୪୪।

‘‘ତସ୍ସା ଧମ୍ମଂ ସୁଣିତ୍ୱାନ, ଯଥା ମଂ ଅନୁସାସି ସା;

ସତ୍ତାହଂ ଏକପଲ୍ଲଙ୍କେନ, ନିସୀଦିଂ ପୀତିସୁଖସମପ୍ପିତା [ନିସୀଦିଂ ସୁଖସମପ୍ପିତା (ସୀ।)];

ଅଟ୍ଠମିଯା ପାଦେ ପସାରେସିଂ, ତମୋଖନ୍ଧଂ ପଦାଲିଯା’’ତି।

… ଉତ୍ତମା ଥେରୀ…।

୩। ଅପରାଉତ୍ତମାଥେରୀଗାଥା

୪୫।

‘‘ଯେ ଇମେ ସତ୍ତ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗା, ମଗ୍ଗା ନିବ୍ବାନପତ୍ତିଯା;

ଭାୱିତା ତେ ମଯା ସବ୍ବେ, ଯଥା ବୁଦ୍ଧେନ ଦେସିତା।

୪୬।

‘‘ସୁଞ୍ଞତସ୍ସାନିମିତ୍ତସ୍ସ, ଲାଭିନୀହଂ ଯଦିଚ୍ଛକଂ;

ଓରସା ଧୀତା ବୁଦ୍ଧସ୍ସ, ନିବ୍ବାନାଭିରତା ସଦା।

୪୭।

‘‘ସବ୍ବେ କାମା ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନା, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା;

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ଅପରା ଉତ୍ତମା ଥେରୀ…।

୪। ଦନ୍ତିକାଥେରୀଗାଥା

୪୮।

‘‘ଦିୱାୱିହାରା ନିକ୍ଖମ୍ମ, ଗିଜ୍ଝକୂଟମ୍ହି ପବ୍ବତେ;

ନାଗଂ ଓଗାହମୁତ୍ତିଣ୍ଣଂ, ନଦୀତୀରମ୍ହି ଅଦ୍ଦସଂ।

୪୯।

‘‘ପୁରିସୋ ଅଙ୍କୁସମାଦାଯ, ‘ଦେହି ପାଦ’ନ୍ତି ଯାଚତି;

ନାଗୋ ପସାରଯୀ ପାଦଂ, ପୁରିସୋ ନାଗମାରୁହି।

୫୦।

‘‘ଦିସ୍ୱା ଅଦନ୍ତଂ ଦମିତଂ, ମନୁସ୍ସାନଂ ୱସଂ ଗତଂ;

ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ସମାଧେସିଂ, ଖଲୁ ତାଯ ୱନଂ ଗତା’’ତି।

… ଦନ୍ତିକା ଥେରୀ…।

୫। ଉବ୍ବିରିଥେରୀଗାଥା

୫୧।

‘‘ଅମ୍ମ ଜୀୱାତି ୱନମ୍ହି କନ୍ଦସି, ଅତ୍ତାନଂ ଅଧିଗଚ୍ଛ ଉବ୍ବିରି;

ଚୁଲ୍ଲାସୀତିସହସ୍ସାନି [ଚୂଳଆସୀତିସହସ୍ସାନି (ସୀ।)], ସବ୍ବା ଜୀୱସନାମିକା;

ଏତମ୍ହାଳ୍ହଆହନେ ଦଡ୍ଢା, ତାସଂ କମନୁସୋଚସି।

୫୨।

‘‘ଅବ୍ବହୀ [ଅବ୍ବୁତୀ (ସ୍ୟା।), ଅବ୍ବୁଳ୍ହଂ (କ।)] ୱତ ମେ ସଲ୍ଲଂ, ଦୁଦ୍ଦସଂ ହଦଯସ୍ସିତଂ [ହଦଯନିସ୍ସିତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)];

ଯଂ ମେ ସୋକପରେତାଯ, ଧୀତୁସୋକଂ ବ୍ୟପାନୁଦି।

୫୩।

‘‘ସାଜ୍ଜ ଅବ୍ବୂଳ୍ହସଲ୍ଲାହଂ, ନିଚ୍ଛାତା ପରିନିବ୍ବୁତା;

ବୁଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସଙ୍ଘଞ୍ଚ, ଉପେମି ସରଣଂ ମୁନି’’ନ୍ତି।

… ଉବ୍ବିରୀ ଥେରୀ…।

୬। ସୁକ୍କାଥେରୀଗାଥା

୫୪।

‘‘କିଂମେ କତା ରାଜଗହେ ମନୁସ୍ସା, ମଧୁଂ ପୀତାୱ [ମଧୁପୀତାୱ (ସୀ।)] ଅଚ୍ଛରେ;

ଯେ ସୁକ୍କଂ ନ ଉପାସନ୍ତି, ଦେସେନ୍ତିଂ ବୁଦ୍ଧସାସନଂ।

୫୫।

‘‘ତଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିୱାନୀଯଂ, ଅସେଚନକମୋଜୱଂ;

ପିୱନ୍ତି ମଞ୍ଞେ ସପ୍ପଞ୍ଞା, ୱଲାହକମିୱଦ୍ଧଗୂ।

୫୬।

‘‘ସୁକ୍କା ସୁକ୍କେହି ଧମ୍ମେହି, ୱୀତରାଗା ସମାହିତା;

ଧାରେତି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଜେତ୍ୱା ମାରଂ ସୱାହନ’’ନ୍ତି।

… ସୁକ୍କା ଥେରୀ…।

୭। ସେଲାଥେରୀଗାଥା

୫୭।

‘‘ନତ୍ଥି ନିସ୍ସରଣଂ ଲୋକେ, କିଂ ୱିୱେକେନ କାହସି;

ଭୁଞ୍ଜାହି କାମରତିଯୋ, ମାହୁ ପଚ୍ଛାନୁତାପିନୀ’’।

୫୮।

‘‘ସତ୍ତିସୂଲୂପମା କାମା, ଖନ୍ଧାସଂ ଅଧିକୁଟ୍ଟନା;

ଯଂ ତ୍ୱଂ ‘କାମରତିଂ’ ବ୍ରୂସି, ‘ଅରତୀ’ ଦାନି ସା ମମ।

୫୯।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ [ନନ୍ଦି (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ତମୋଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଏୱଂ ଜାନାହି ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକା’’ତି।

… ସେଲା ଥେରୀ…।

୮। ସୋମାଥେରୀଗାଥା

୬୦।

‘‘ଯଂ ତଂ ଇସୀହି ପତ୍ତବ୍ବଂ, ଠାନଂ ଦୁରଭିସମ୍ଭୱଂ;

ନ ତଂ ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲପଞ୍ଞାଯ, ସକ୍କା ପପ୍ପୋତୁମିତ୍ଥିଯା’’।

୬୧।

‘‘ଇତ୍ଥିଭାୱୋ ନୋ କିଂ କଯିରା, ଚିତ୍ତମ୍ହି ସୁସମାହିତେ;

ଞାଣମ୍ହି ୱତ୍ତମାନମ୍ହି, ସମ୍ମା ଧମ୍ମଂ ୱିପସ୍ସତୋ।

୬୨।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଏୱଂ ଜାନାହି ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକା’’ତି।

… ସୋମା ଥେରୀ…।

ତିକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୪। ଚତୁକ୍କନିପାତୋ

୧। ଭଦ୍ଦାକାପିଲାନୀଥେରୀଗାଥା

୬୩।

‘‘ପୁତ୍ତୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଦାୟାଦୋ, କସ୍ସପୋ ସୁସମାହିତୋ;

ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଯୋୱେଦି, ସଗ୍ଗାପାୟଞ୍ଚ ପସ୍ସତି।

୬୪।

‘‘ଅଥୋ ଜାତିକ୍ଖୟଂ ପତ୍ତୋ, ଅଭିଞ୍ଞାୱୋସିତୋ ମୁନି;

ଏତାହି ତୀହି ୱିଜ୍ଜାହି, ତେୱିଜ୍ଜୋ ହୋତି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ।

୬୫।

‘‘ତଥେୱ ଭଦ୍ଦା କାପିଲାନୀ, ତେୱିଜ୍ଜା ମଚ୍ଚୁହାୟିନୀ;

ଧାରେତି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଜେତ୍ୱା ମାରଂ ସୱାହନଂ।

୬୬।

‘‘ଦିସ୍ୱା ଆଦୀନୱଂ ଲୋକେ, ଉଭୋ ପବ୍ବଜିତା ମୟଂ;

ତ୍ୟମ୍ହ ଖୀଣାସୱା ଦନ୍ତା, ସୀତିଭୂତମ୍ହ ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ଭଦ୍ଦା କାପିଲାନୀ ଥେରୀ…।

ଚତୁକ୍କନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୫। ପଞ୍ଚକନିପାତୋ

୧। ଅଞ୍ଞତରାଥେରୀଗାଥା

୬୭।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି , ଯତୋ ପବ୍ବଜିତା ଅହଂ;

ନାଚ୍ଛରାସଙ୍ଘାତମତ୍ତମ୍ପି, ଚିତ୍ତସ୍ସୂପସମଜ୍ଝଗଂ।

୬୮।

‘‘ଅଲଦ୍ଧା ଚେତସୋ ସନ୍ତିଂ, କାମରାଗେନୱସ୍ସୁତା;

ବାହା ପଗ୍ଗୟ୍ହ କନ୍ଦନ୍ତୀ, ୱିହାରଂ ପାୱିସିଂ ଅହଂ।

୬୯।

‘‘ସା ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉପାଗଚ୍ଛିଂ, ଯା ମେ ସଦ୍ଧାଯିକା ଅହୁ;

ସା ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଖନ୍ଧାଯତନଧାତୁଯୋ।

୭୦।

‘‘ତସ୍ସା ଧମ୍ମଂ ସୁଣିତ୍ୱାନ, ଏକମନ୍ତେ ଉପାୱିସିଂ;

ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ।

୭୧।

‘‘ଚେତୋପରିଚ୍ଚଞାଣଞ୍ଚ [ଚେତୋପରିଯଞାଣଞ୍ଚ (କ।)], ସୋତଧାତୁ ୱିସୋଧିତା;

ଇଦ୍ଧୀପି ମେ ସଚ୍ଛିକତା, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖଯୋ;

ଛଳଭିଞ୍ଞା [ଛ ମେଭିଞ୍ଞା (ସ୍ୟା। କ।)] ସଚ୍ଛିକତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଅଞ୍ଞତରା ଥେରୀ …।

୨। ୱିମଲାଥେରୀଗାଥା

୭୨।

‘‘ମତ୍ତା ୱଣ୍ଣେନ ରୂପେନ, ସୋଭଗ୍ଗେନ ଯସେନ ଚ;

ଯୋବ୍ବନେନ ଚୁପତ୍ଥଦ୍ଧା, ଅଞ୍ଞାସମତିମଞ୍ଞିହଂ।

୭୩।

‘‘ୱିଭୂସେତ୍ୱା ଇମଂ କାଯଂ, ସୁଚିତ୍ତଂ ବାଲଲାପନଂ;

ଅଟ୍ଠାସିଂ ୱେସିଦ୍ୱାରମ୍ହି, ଲୁଦ୍ଦୋ ପାସମିୱୋଡ୍ଡିଯ।

୭୪।

‘‘ପିଲନ୍ଧନଂ ୱିଦଂସେନ୍ତୀ, ଗୁଯ୍ହଂ ପକାସିକଂ ବହୁଂ;

ଅକାସିଂ ୱିୱିଧଂ ମାଯଂ, ଉଜ୍ଜଗ୍ଘନ୍ତୀ ବହୁଂ ଜନଂ।

୭୫।

‘‘ସାଜ୍ଜ ପିଣ୍ଡଂ ଚରିତ୍ୱାନ, ମୁଣ୍ଡା ସଙ୍ଘାଟିପାରୁତା;

ନିସିନ୍ନା ରୁକ୍ଖମୂଲମ୍ହି, ଅୱିତକ୍କସ୍ସ ଲାଭିନୀ।

୭୬।

‘‘ସବ୍ବେ ଯୋଗା ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନା, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା;

ଖେପେତ୍ୱା ଆସୱେ ସବ୍ବେ, ସୀତିଭୂତାମ୍ହି ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ୱିମଲା ପୁରାଣଗଣିକା ଥେରୀ…।

୩। ସୀହାଥେରୀଗାଥା

୭୭।

‘‘ଅଯୋନିସୋ ମନସିକାରା, କାମରାଗେନ ଅଟ୍ଟିତା;

ଅହୋସିଂ ଉଦ୍ଧତା ପୁବ୍ବେ, ଚିତ୍ତେ ଅୱସୱତ୍ତିନୀ।

୭୮।

‘‘ପରିଯୁଟ୍ଠିତା କ୍ଲେସେହି, ସୁଭସଞ୍ଞାନୁୱତ୍ତିନୀ;

ସମଂ ଚିତ୍ତସ୍ସ ନ ଲଭିଂ, ରାଗଚିତ୍ତୱସାନୁଗା।

୭୯।

‘‘କିସା ପଣ୍ଡୁ ୱିୱଣ୍ଣା ଚ, ସତ୍ତ ୱସ୍ସାନି ଚାରିହଂ;

ନାହଂ ଦିୱା ୱା ରତ୍ତିଂ ୱା, ସୁଖଂ ୱିନ୍ଦିଂ ସୁଦୁକ୍ଖିତା।

୮୦।

‘‘ତତୋ ରଜ୍ଜୁଂ ଗହେତ୍ୱାନ, ପାୱିସିଂ ୱନମନ୍ତରଂ;

ୱରଂ ମେ ଇଧ ଉବ୍ବନ୍ଧଂ, ଯଞ୍ଚ ହୀନଂ ପୁନାଚରେ।

୮୧।

‘‘ଦଳ୍ହପାସଂ [ଦଳ୍ହଂ ପାସଂ (ସୀ।)] କରିତ୍ୱାନ, ରୁକ୍ଖସାଖାଯ ବନ୍ଧିଯ;

ପକ୍ଖିପିଂ ପାସଂ ଗୀୱାଯଂ, ଅଥ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ’’ତି।

… ସୀହା ଥେରୀ…।

୪। ସୁନ୍ଦରୀନନ୍ଦାଥେରୀଗାଥା

୮୨।

‘‘ଆତୁରଂ ଅସୁଚିଂ ପୂତିଂ, ପସ୍ସ ନନ୍ଦେ ସମୁସ୍ସଯଂ;

ଅସୁଭାଯ ଚିତ୍ତଂ ଭାୱେହି, ଏକଗ୍ଗଂ ସୁସମାହିତଂ।

୮୩।

‘‘ଯଥା ଇଦଂ ତଥା ଏତଂ, ଯଥା ଏତଂ ତଥା ଇଦଂ;

ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧଂ ପୂତିକଂ ୱାତି, ବାଲାନଂ ଅଭିନନ୍ଦିତଂ।

୮୪।

‘‘ଏୱମେତଂ ଅୱେକ୍ଖନ୍ତୀ, ରତ୍ତିନ୍ଦିୱମତନ୍ଦିତା;

ତତୋ ସକାଯ ପଞ୍ଞାଯ, ଅଭିନିବ୍ବିଜ୍ଝ [ଅଭିନିବ୍ବିଜ୍ଜ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଦକ୍ଖିସଂ।

୮୫।

‘‘ତସ୍ସା ମେ ଅପ୍ପମତ୍ତାଯ, ୱିଚିନନ୍ତିଯା ଯୋନିସୋ;

ଯଥାଭୂତଂ ଅଯଂ କାଯୋ, ଦିଟ୍ଠୋ ସନ୍ତରବାହିରୋ।

୮୬।

‘‘ଅଥ ନିବ୍ବିନ୍ଦହଂ କାଯେ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଞ୍ଚ ୱିରଜ୍ଜହଂ;

ଅପ୍ପମତ୍ତା ୱିସଂଯୁତ୍ତା, ଉପସନ୍ତାମ୍ହି ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ସୁନ୍ଦରୀନନ୍ଦା ଥେରୀ…।

୫। ନନ୍ଦୁତ୍ତରାଥେରୀଗାଥା

୮୭।

‘‘ଅଗ୍ଗିଂ ଚନ୍ଦଞ୍ଚ ସୂରିଯଞ୍ଚ, ଦେୱତା ଚ ନମସ୍ସିହଂ;

ନଦୀତିତ୍ଥାନି ଗନ୍ତ୍ୱାନ, ଉଦକଂ ଓରୁହାମିହଂ।

୮୮।

‘‘ବହୂୱତସମାଦାନା , ଅଡ୍ଢଂ ସୀସସ୍ସ ଓଲିଖିଂ;

ଛମାଯ ସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେମି, ରତ୍ତିଂ ଭତ୍ତଂ ନ ଭୁଞ୍ଜହଂ।

୮୯।

‘‘ୱିଭୂସାମଣ୍ଡନରତା, ନ୍ହାପନୁଚ୍ଛାଦନେହି ଚ;

ଉପକାସିଂ ଇମଂ କାଯଂ, କାମରାଗେନ ଅଟ୍ଟିତା।

୯୦।

‘‘ତତୋ ସଦ୍ଧଂ ଲଭିତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ;

ଦିସ୍ୱା କାଯଂ ଯଥାଭୂତଂ, କାମରାଗୋ ସମୂହତୋ।

୯୧।

‘‘ସବ୍ବେ ଭୱା ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନା, ଇଚ୍ଛା ଚ ପତ୍ଥନାପି ଚ;

ସବ୍ବଯୋଗୱିସଂଯୁତ୍ତା, ସନ୍ତିଂ ପାପୁଣି ଚେତସୋ’’ତି।

… ନନ୍ଦୁତ୍ତରା ଥେରୀ…।

୬। ମିତ୍ତାକାଳୀଥେରୀଗାଥା

୯୨।

‘‘ସଦ୍ଧାଯ ପବ୍ବଜିତ୍ୱାନ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ୱିଚରିଂହଂ ତେନ ତେନ, ଲାଭସକ୍କାରଉସ୍ସୁକା।

୯୩।

‘‘ରିଞ୍ଚିତ୍ୱା ପରମଂ ଅତ୍ଥଂ, ହୀନମତ୍ଥଂ ଅସେୱିହଂ;

କିଲେସାନଂ ୱସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା, ସାମଞ୍ଞଙ୍ଗଂ ନ ବୁଜ୍ଝିହଂ।

୯୪।

‘‘ତସ୍ସା ମେ ଅହୁ ସଂୱେଗୋ, ନିସିନ୍ନାଯ ୱିହାରକେ;

ଉମ୍ମଗ୍ଗପଟିପନ୍ନାମ୍ହି, ତଣ୍ହାଯ ୱସମାଗତା।

୯୫।

‘‘ଅପ୍ପକଂ ଜୀୱିତଂ ମଯ୍ହଂ, ଜରା ବ୍ୟାଧି ଚ ମଦ୍ଦତି;

ପୁରାଯଂ ଭିଜ୍ଜତି [ଜରାଯ ଭିଜ୍ଜତେ (ସୀ।)] କାଯୋ, ନ ମେ କାଲୋ ପମଜ୍ଜିତୁଂ।

୯୬।

‘‘ଯଥାଭୂତମୱେକ୍ଖନ୍ତୀ, ଖନ୍ଧାନଂ ଉଦଯବ୍ବଯଂ;

ୱିମୁତ୍ତଚିତ୍ତା ଉଟ୍ଠାସିଂ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ମିତ୍ତା କାଳୀ ଥେରୀ…।

୭। ସକୁଲାଥେରୀଗାଥା

୯୭।

‘‘ଅଗାରସ୍ମିଂ ୱସନ୍ତୀହଂ, ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱାନ ଭିକ୍ଖୁନୋ;

ଅଦ୍ଦସଂ ୱିରଜଂ ଧମ୍ମଂ, ନିବ୍ବାନଂ ପଦମଚ୍ଚୁତଂ।

୯୮।

‘‘ସାହଂ ପୁତ୍ତଂ ଧୀତରଞ୍ଚ, ଧନଧଞ୍ଞଞ୍ଚ ଛଡ୍ଡିଯ;

କେସେ ଛେଦାପଯିତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ।

୯୯।

‘‘ସିକ୍ଖମାନା ଅହଂ ସନ୍ତୀ, ଭାୱେନ୍ତୀ ମଗ୍ଗମଞ୍ଜସଂ;

ପହାସିଂ ରାଗଦୋସଞ୍ଚ, ତଦେକଟ୍ଠେ ଚ ଆସୱେ।

୧୦୦।

‘‘ଭିକ୍ଖୁନୀ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ, ପୁବ୍ବଜାତିମନୁସ୍ସରିଂ;

ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ [ୱିସୋଧିତଂ ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ (ସୀ।)], ୱିମଲଂ ସାଧୁଭାୱିତଂ।

୧୦୧।

‘‘ସଞ୍ଞାରେ ପରତୋ ଦିସ୍ୱା, ହେତୁଜାତେ ପଲୋକିତେ [ପଲୋକିନେ (କ।)];

ପହାସିଂ ଆସୱେ ସବ୍ବେ, ସୀତିଭୂତାମ୍ହି ନିବ୍ବୁତା’’ତି।

… ସକୁଲା ଥେରୀ…।

୮। ସୋଣାଥେରୀଗାଥା

୧୦୨।

‘‘ଦସ ପୁତ୍ତେ ୱିଜାୟିତ୍ୱା, ଅସ୍ମିଂ ରୂପସମୁସ୍ସୟେ;

ତତୋହଂ ଦୁବ୍ବଲା ଜିଣ୍ଣା, ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉପସଙ୍କମିଂ।

୧୦୩।

‘‘ସା ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଖନ୍ଧାୟତନଧାତୁୟୋ;

ତସ୍ସା ଧମ୍ମଂ ସୁଣିତ୍ୱାନ, କେସେ ଛେତ୍ୱାନ ପବ୍ବଜିଂ।

୧୦୪।

‘‘ତସ୍ସା ମେ ସିକ୍ଖମାନାୟ, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ;

ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ୟତ୍ଥ ମେ ୱୁସିତଂ ପୁରେ।

୧୦୫।

‘‘ଅନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ଭାୱେମି, ଏକଗ୍ଗା ସୁସମାହିତା;

ଅନନ୍ତରାୱିମୋକ୍ଖାସିଂ, ଅନୁପାଦାୟ ନିବ୍ବୁତା।

୧୦୬।

‘‘ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧା ପରିଞ୍ଞାତା, ତିଟ୍ଠନ୍ତି ଛିନ୍ନମୂଲକା;

ଧି ତୱତ୍ଥୁ ଜରେ ଜମ୍ମେ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ସୋଣା ଥେରୀ…।

୯। ଭଦ୍ଦାକୁଣ୍ଡଲକେସାଥେରୀଗାଥା

୧୦୭।

‘‘ଲୂନକେସୀ ପଙ୍କଧରୀ, ଏକସାଟୀ ପୁରେ ଚରିଂ;

ଅଓଜ୍ଜେ ଓଜ୍ଜମତିନୀ, ଓଜ୍ଜେ ଚାଓଜ୍ଜଦସ୍ସିନୀ।

୧୦୮।

‘‘ଦିଓାଓିହାରା ନିକ୍ଖମ୍ମ, ଗିଜ୍ଝକୂଟମ୍ହି ପଵ୍ବତେ;

ଅଦ୍ଦସଂ ଓିରଜଂ ବୁଦ୍ଧଂ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘପୁରକ୍ଖତଂ।

୧୦୯।

‘‘ନିହଚ୍ଚ ଜାଣୁଂ ଓନ୍ଦିତ୍ଓା, ସମ୍ମୁଖା ଅଞ୍ଜଲିଂ ଅକଂ;

‘ଏହି ଭଦ୍ଦେ’ତି ମଂ ଅଓଚ, ସା ମେ ଆସୂପସମ୍ପଦା।

୧୧୦।

‘‘ଚିଣ୍ଣା ଅଙ୍ଗା ଚ ମଗଧା, ଓଜ୍ଜୀ କାସୀ ଚ କୋସଲା;

ଅନଣା ପଣ୍ଣାସଓସ୍ସାନି, ରଟ୍ଠପିଣ୍ଡଂ ଅଭୁଞ୍ଜହଂ।

୧୧୧।

‘‘ପୁଞ୍ଞଂ ଓତ ପସଓି ବହୁଂ, ସପ୍ପଞ୍ଞୋ ଓତାଯଂ ଉପାସକୋ;

ଯୋ ଭଦ୍ଦାଯ ଚୀଓରଂ ଅଦାସି, ଓିପ୍ପମୁତ୍ତାଯ ସଵ୍ବଗନ୍ଥେହୀ’’ତି।

… ଭଦ୍ଦା କୁଣ୍ଡଲକେସା ଥେରୀ…।

୧୦। ପଟାଚାରାଥେରୀଗାଥା

୧୧୨।

‘‘ନଙ୍ଗଲେହି କସଂ ଖେତ୍ତଂ, ବୀଜାନି ପଓପଂ ଛମା;

ପୁତ୍ତଦାରାନି ପୋସେନ୍ତା, ଧନଂ ଓିନ୍ଦନ୍ତି ମାଣଓା।

୧୧୩।

‘‘କିମହଂ ସୀଲସମ୍ପନ୍ନା, ସତ୍ଥୁସାସନକାରିକା;

ନିଵ୍ବାନଂ ନାଧିଗଚ୍ଛାମି, ଅକୁସୀତା ଅନୁଦ୍ଧତା।

୧୧୪।

‘‘ପାଦେ ପକ୍ଖାଲଯିତ୍ଓାନ, ଉଦକେସୁ କରୋମହଂ;

ପାଦୋଦକଞ୍ଚ ଦିସ୍ୱାନ, ଥଲତୋ ନିନ୍ନମାଗତଂ।

୧୧୫।

‘‘ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ସମାଧେସିଂ, ଅସ୍ସଂ ଭଦ୍ରଂୱଜାନିଯଂ;

ତତୋ ଦୀପଂ ଗହେତ୍ୱାନ, ୱିହାରଂ ପାୱିସିଂ ଅହଂ;

ସେଯ୍ୟଂ ଓଲୋକଯିତ୍ୱାନ, ମଞ୍ଚକମ୍ହି ଉପାୱିସିଂ।

୧୧୬।

‘‘ତତୋ ସୂଚିଂ ଗହେତ୍ୱାନ, ୱଟ୍ଟିଂ ଓକସ୍ସଯାମହଂ;

ପଦୀପସ୍ସେୱ ନିବ୍ବାନଂ, ୱିମୋକ୍ଖୋ ଅହୁ ଚେତସୋ’’ତି।

… ପଟାଚାରା ଥେରୀ…।

୧୧। ତିଂସମତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୧୧୭।

‘‘‘ମୁସଲାନି ଗହେତ୍ୱାନ, ଧଞ୍ଞଂ କୋଟ୍ଟେନ୍ତି ମାଣୱା [ମାନୱା (ସୀ।)];

ପୁତ୍ତଦାରାନି ପୋସେନ୍ତା, ଧନଂ ୱିନ୍ଦନ୍ତି ମାଣୱା।

୧୧୮।

‘‘‘କରୋଥ ବୁଦ୍ଧସାସନଂ, ଯଂ କତ୍ୱା ନାନୁତପ୍ପତି;

ଖିପ୍ପଂ ପାଦାନି ଧୋୱିତ୍ୱା, ଏକମନ୍ତେ ନିସୀଦଥ;

ଚେତୋସମଥମନୁଯୁତ୍ତା, କରୋଥ ବୁଦ୍ଧସାସନଂ’।

୧୧୯।

‘‘ତସ୍ସା ତା [ତଂ (ସୀ।)] ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ପଟାଚାରାଯ ସାସନଂ;

ପାଦେ ପକ୍ଖାଲଯିତ୍ୱାନ, ଏକମନ୍ତଂ ଉପାୱିସୁଂ;

ଚେତୋସମଥମନୁଯୁତ୍ତା, ଅକଂସୁ ବୁଦ୍ଧସାସନଂ।

୧୨୦।

‘‘ରତ୍ତିଯା ପୁରିମେ ଯାମେ, ପୁବ୍ବଜାତିମନୁସ୍ସରୁଂ;

ରତ୍ତିଯା ମଜ୍ଝିମେ ଯାମେ, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁଂ ୱିସୋଧଯୁଂ;

ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଛିମେ ଯାମେ, ତମୋଖନ୍ଧଂ ପଦାଲଯୁଂ।

୧୨୧।

''ଉଟ୍ଠାଯ ପାଦେ ୱନ୍ଦିଂସୁ, 'କତା ତେ ଅନୁସାସନୀ;

ଇନ୍ଦଂୱ ଦେୱା ତିଦସା, ସଙ୍ଗାମେ ଅପରାଜିତଂ;

ପୁରକ୍ଖତ୍ୱା ୱିହସ୍ସାମ [ୱିହରାମ (ସୀ।), ୱିହରିସ୍ସାମ (ସ୍ୟା।)], ତେୱିଜ୍ଜାମ୍ହ ଅନାସୱା'''ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ତିଂସମତ୍ତା ଥେରୀ ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ପଟାଚାରାଯ ସନ୍ତିକେ ଅଞ୍ଞଂ ବ୍ୟାକରିଂସୂତି।

୧୨। ଚନ୍ଦାଥେରୀଗାଥା

୧୨୨।

''ଦୁଗ୍ଗତାହଂ ପୁରେ ଆସିଂ, ୱିଧୱା ଚ ଅପୁତ୍ତିକା;

ୱିନା ମିତ୍ତେହି ଞାତୀହି, ଭତ୍ତଚୋଳସ୍ସ ନାଧିଗଂ।

୧୨୩।

''ପତ୍ତଂ ଦଣ୍ଡଞ୍ଚ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା, ଭିକ୍ଖମାନା କୁଲା କୁଲଂ;

ସୀତୁଣ୍ହେନ ଚ ଡଯ୍ହନ୍ତୀ, ସତ୍ତ ୱସ୍ସାନି ଚାରିହଂ।

୧୨୪।

''ଭିକ୍ଖୁନିଂ ପୁନ ଦିସ୍ୱାନ, ଅନ୍ନପାନସ୍ସ ଲାଭିନିଂ;

ଉପସଙ୍କମ୍ମ ଅୱୋଚଂ [ଅୱୋଚିଂ (କ।)], 'ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଅନଗାରିଯଂ'।

୧୨୫।

''ସା ଚ ମଂ ଅନୁକମ୍ପାଯ, ପବ୍ବାଜେସି ପଟାଚାରା;

ତତୋ ମଂ ଓୱଦିତ୍ୱାନ, ପରମତ୍ଥେ ନିଯୋଜଯି।

୧୨୬।

''ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ଅକାସିଂ ଅନୁସାସନିଂ;

ଅମୋଘୋ ଅଯ୍ୟାଯୋୱାଦୋ, ତେୱିଜ୍ଜାମ୍ହି ଅନାସୱା''ତି।

… ଚନ୍ଦା ଥେରୀ…।

ପଞ୍ଚକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୬। ଛକ୍କନିପାତୋ

୧। ପଞ୍ଚସତମତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୧୨୭।

‘‘ଯସ୍ସ ମଗ୍ଗଂ ନ ଜାନାସି, ଆଗତସ୍ସ ଗତସ୍ସ ୱା;

ତଂ କୁତୋ ଚାଗତଂ ସତ୍ତଂ [ସନ୍ତଂ (ସୀ।), ପୁତ୍ତଂ (ସ୍ୟା।)], ‘ମମ ପୁତ୍ତୋ’ତି ରୋଦସି।

୧୨୮।

‘‘ମଗ୍ଗଞ୍ଚ ଖୋସ୍ସ [ଖୋ’ଥ (ସ୍ୟା। କ।)] ଜାନାସି, ଆଗତସ୍ସ ଗତସ୍ସ ୱା;

ନ ନଂ ସମନୁସୋଚେସି, ଏୱଂଧମ୍ମା ହି ପାଣିନୋ।

୧୨୯।

‘‘ଅଯାଚିତୋ ତତାଗଚ୍ଛି, ନାନୁଞ୍ଞାତୋ [ଅନନୁଞ୍ଞାତୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଇତୋ ଗତୋ;

କୁତୋଚି ନୂନ ଆଗନ୍ତ୍ୱା, ୱସିତ୍ୱା କତିପାହକଂ;

ଇତୋପି ଅଞ୍ଞେନ ଗତୋ, ତତୋପଞ୍ଞେନ ଗଚ୍ଛତି।

୧୩୦।

‘‘ପେତୋ ମନୁସ୍ସରୂପେନ, ସଂସରନ୍ତୋ ଗମିସ୍ସତି;

ଯଥାଗତୋ ତଥା ଗତୋ, କା ତତ୍ଥ ପରିଦେୱନା’’।

୧୩୧।

‘‘ଅବ୍ବହୀ [ଅବୁଯ୍ହ (ସ୍ୟା।)] ୱତ ମେ ସଲ୍ଲଂ, ଦୁଦ୍ଦସଂ ହଦଯସ୍ସିତଂ;

ଯା ମେ ସୋକପରେତାଯ, ପୁତ୍ତସୋକଂ ବ୍ୟପାନୁଦି।

୧୩୨।

‘‘ସାଜ୍ଜ ଅବ୍ବୂଳ୍ହସଲ୍ଲାହଂ, ନିଚ୍ଛାତା ପରିନିବ୍ବୁତା;

ବୁଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସଙ୍ଘଞ୍ଚ, ଉପେମି ସରଣଂ ମୁନିଂ’’।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ପଞ୍ଚସତମତ୍ତା ଥେରୀ ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ…ପେ…।

୨। ୱାସେଟ୍ଠୀଥେରୀଗାଥା

୧୩୩।

‘‘ପୁତ୍ତସୋକେନହଂ ଅଟ୍ଟା, ଖିତ୍ତଚିତ୍ତା ୱିସଞ୍ଞିନୀ;

ନଗ୍ଗା ପକିଣ୍ଣକେସୀ ଚ, ତେନ ତେନ ୱିଚାରିହଂ।

୧୩୪।

‘‘ୱୀଥି [ୱସିଂ (ସୀ।)] ସଙ୍କାରକୂଟେସୁ, ସୁସାନେ ରଥିଯାସୁ ଚ;

ଅଚରିଂ ତୀଣି ୱସ୍ସାନି, ଖୁପ୍ପିପାସାସମପ୍ପିତା।

୧୩୫।

‘‘ଅଥଦ୍ଦସାସିଂ ସୁଗତଂ, ନଗରଂ ମିଥିଲଂ ପତି [ଗତଂ (କ।)];

ଅଦନ୍ତାନଂ ଦମେତାରଂ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧମକୁତୋଭଯଂ।

୧୩୬।

‘‘ସଚିତ୍ତଂ ପଟିଲଦ୍ଧାନ, ୱନ୍ଦିତ୍ୱାନ ଉପାୱିସିଂ;

ସୋ ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଅନୁକମ୍ପାଯ ଗୋତମୋ।

୧୩୭।

‘‘ତସ୍ସ ଧମ୍ମଂ ସୁଣିତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ;

ଯୁଞ୍ଜନ୍ତୀ ସତ୍ଥୁୱଚନେ, ସଚ୍ଛାକାସିଂ ପଦଂ ସିୱଂ।

୧୩୮।

‘‘ସବ୍ବେ ସୋକା ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନା, ପହୀନା ଏତଦନ୍ତିକା;

ପରିଞ୍ଞାତା ହି ମେ ୱତ୍ଥୂ, ଯତୋ ସୋକାନ ସମ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ୱାସେଟ୍ଠୀ ଥେରୀ…।

୩। ଖେମାଥେରୀଗାଥା

୧୩୯।

‘‘ଦହରା ତ୍ୱଂ ରୂପୱତୀ, ଅହମ୍ପି ଦହରୋ ଯୁୱା;

ପଞ୍ଚଙ୍ଗିକେନ ତୁରିଯେନ [ତୂରେନ (କ।)], ଏହି ଖେମେ ରମାମସେ’’।

୧୪୦।

‘‘ଇମିନା ପୂତିକାଯେନ, ଆତୁରେନ ପଭଙ୍ଗୁନା;

ଅଟ୍ଟିଯାମି ହରାଯାମି, କାମତଣ୍ହା ସମୂହତା।

୧୪୧।

‘‘ସତ୍ତିସୂଲୂପମା କାମା, ଖନ୍ଧାସଂ ଅଧିକୁଟ୍ଟନା;

ଯଂ ‘ତ୍ୱଂ କାମରତିଂ’ ବ୍ରୂସି, ‘ଅରତୀ’ ଦାନି ସା ମମ।

୧୪୨।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଏୱଂ ଜାନାହି ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକ।

୧୪୩।

‘‘ନକ୍ଖତ୍ତାନି ନମସ୍ସନ୍ତା, ଅଗ୍ଗିଂ ପରିଚରଂ ୱନେ;

ଯଥାଭୁଚ୍ଚମଜାନନ୍ତା, ବାଲା ସୁଦ୍ଧିମମଞ୍ଞଥ।

୧୪୪।

‘‘ଅହଞ୍ଚ ଖୋ ନମସ୍ସନ୍ତୀ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ ପୁରିସୁତ୍ତମଂ;

ପମୁତ୍ତା [ପରିମୁତ୍ତା (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସବ୍ବଦୁକ୍ଖେହି, ସତ୍ଥୁସାସନକାରିକା’’ତି।

… ଖେମା ଥେରୀ…।

୪। ସୁଜାତାଥେରୀଗାଥା

୧୪୫।

‘‘ଅଲଙ୍କତା ସୁୱସନା, ମାଲିନୀ ଚନ୍ଦନୋକ୍ଖିତା;

ସବ୍ବାଭରଣସଞ୍ଛନ୍ନା, ଦାସୀଗଣପୁରକ୍ଖତା।

୧୪୬।

‘‘ଅନ୍ନଂ ପାନଞ୍ଚ ଆଦାଯ, ଖଜ୍ଜଂ ଭୋଜ୍ଜଂ ଅନପ୍ପକଂ;

ଗେହତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱାନ, ଉଯ୍ୟାନମଭିହାରଯିଂ।

୧୪୭।

‘‘ତତ୍ଥ ରମିତ୍ୱା କୀଳିତ୍ୱା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ ସକଂ ଘରଂ;

ୱିହାରଂ ଦଟ୍ଠୁଂ ପାୱିସିଂ, ସାକେତେ ଅଞ୍ଜନଂ ୱନଂ।

୧୪୮।

‘‘ଦିସ୍ୱାନ ଲୋକପଜ୍ଜୋତଂ, ୱନ୍ଦିତ୍ୱାନ ଉପାୱିସିଂ;

ସୋ ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଅନୁକମ୍ପାଯ ଚକ୍ଖୁମା।

୧୪୯।

‘‘ସୁତ୍ୱା ଚ ଖୋ ମହେସିସ୍ସ, ସଚ୍ଚଂ ସମ୍ପଟିୱିଜ୍ଝହଂ;

ତତ୍ଥେୱ ୱିରଜଂ ଧମ୍ମଂ, ଫୁସଯିଂ ଅମତଂ ପଦଂ।

୧୫୦।

‘‘ତତୋ ୱିଞ୍ଞାତସଦ୍ଧମ୍ମା, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, ଅମୋଘଂ ବୁଦ୍ଧସାସନ’’ନ୍ତି।

… ସୁଜାତା ଥେରୀ…।

୫। ଅନୋପମାଥେରୀଗାଥା

୧୫୧।

‘‘ଉଚ୍ଚେ କୁଲେ ଅହଂ ଜାତା, ବହୁୱିତ୍ତେ ମହଦ୍ଧନେ;

ୱଣ୍ଣରୂପେନ ସମ୍ପନ୍ନା, ଧୀତା ମଜ୍ଝସ୍ସ [ମେଘସ୍ସ (ସୀ।), ମେଘିସ୍ସ (ସ୍ୟା।)] ଅତ୍ରଜା।

୧୫୨।

‘‘ପତ୍ଥିତା ରାଜପୁତ୍ତେହି, ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତେହି ଗିଜ୍ଝିତା [ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତେହି ଭିଜ୍ଝିତା (ସୀ।)];

ପିତୁ ମେ ପେସଯୀ ଦୂତଂ, ଦେଥ ମଯ୍ହଂ ଅନୋପମଂ।

୧୫୩।

‘‘ଯତ୍ତକଂ ତୁଲିତା ଏସା, ତୁଯ୍ହଂ ଧୀତା ଅନୋପମା;

ତତୋ ଅଟ୍ଠଗୁଣଂ ଦସ୍ସଂ, ହିରଞ୍ଞଂ ରତନାନି ଚ।

୧୫୪।

‘‘ସାହଂ ଦିସ୍ୱାନ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ଲୋକଜେଟ୍ଠଂ ଅନୁତ୍ତରଂ;

ତସ୍ସ ପାଦାନି ୱନ୍ଦିତ୍ୱା, ଏକମନ୍ତଂ ଉପାୱିସିଂ।

୧୫୫।

‘‘ସୋ ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଅନୁକମ୍ପାଯ ଗୋତମୋ;

ନିସିନ୍ନା ଆସନେ ତସ୍ମିଂ, ଫୁସଯିଂ ତତିଯଂ ଫଲଂ।

୧୫୬।

‘‘ତତୋ କେସାନି ଛେତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ;

ଅଜ୍ଜ ମେ ସତ୍ତମୀ ରତ୍ତି, ଯତୋ ତଣ୍ହା ୱିସୋସିତା’’ତି।

… ଅନୋପମା ଥେରୀ…।

୬। ମହାପଜାପତିଗୋତମୀଥେରୀଗାଥା

୧୫୭।

‘‘ବୁଦ୍ଧ ୱୀର ନମୋ ତ୍ୟତ୍ଥୁ, ସବ୍ବସତ୍ତାନମୁତ୍ତମ;

ଯୋ ମଂ ଦୁକ୍ଖା ପମୋଚେସି, ଅଞ୍ଞଞ୍ଚ ବହୁକଂ ଜନଂ।

୧୫୮।

‘‘ସବ୍ବଦୁକ୍ଖଂ ପରିଞ୍ଞାତଂ, ହେତୁତଣ୍ହା ୱିସୋସିତା;

ଭାୱିତୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ [ଅରିଯଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ (ସୀ। କ।), ଭାୱିତଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ (ସ୍ୟା।)] ମଗ୍ଗୋ, ନିରୋଧୋ ଫୁସିତୋ ମଯା।

୧୫୯।

‘‘ମାତା ପୁତ୍ତୋ ପିତା ଭାତା, ଅଯ୍ୟକା ଚ ପୁରେ ଅହୁଂ;

ଯଥାଭୁଚ୍ଚମଜାନନ୍ତୀ, ସଂସରିଂହଂ ଅନିବ୍ବିସଂ।

୧୬୦।

‘‘ଦିଟ୍ଠୋ ହି ମେ ସୋ ଭଗୱା, ଅନ୍ତିମୋଯଂ ସମୁସ୍ସଯୋ;

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ।

୧୬୧।

‘‘ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯେ ପହିତତ୍ତେ, ନିଚ୍ଚଂ ଦଳ୍ହପରକ୍କମେ;

ସମଗ୍ଗେ ସାୱକେ ପସ୍ସେ, ଏସା ବୁଦ୍ଧାନ ୱନ୍ଦନା।

୧୬୨।

‘‘ବହୂନං [ବହୁନ୍नं (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ୱତ ଅତ୍ଥାଯ, ମାଯା ଜନଯି ଗୋତମං;

ବ୍ଯାଧିମରଣତୁନ୍ନାନං, ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧଂ ବ୍ଯପାନୁଦୀ’’ତି।

… ମହାପଜାପତିଗୋତମୀ ଥେରୀ…।

୭। ଗୁତ୍ତାଥେରୀଗାଥା

୧୬୩।

‘‘ଗୁତ୍ତେ ଯଦତ୍ଥଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ହିତ୍ୱା ପୁତ୍ତଂ ୱସୁଂ ପିଯଂ;

ତମେୱ ଅନୁବ୍ରୂହେହି, ମା ଚିତ୍ତସ୍ସ ୱସଂ ଗମି।

୧୬୪।

‘‘ଚିତ୍ତେନ ୱଞ୍ଚିତା ସତ୍ତା, ମାରସ୍ସ ୱିସଯେ ରତା;

ଅନେକଜାତିସଂସାରଂ, ସନ୍ଧାୱନ୍ତି ଅୱିଦ୍ଦସୂ।

୧୬୫।

‘‘କାମଚ୍ଛନ୍ଦଞ୍ଚ ବ୍ଯାପାଦଂ, ସକ୍କାଯଦିଟ୍ଠିମେୱ ଚ;

ସୀଲବ୍ବତପରାମାସଂ, ୱିଚିକିଚ୍ଛଞ୍ଚ ପଞ୍ଚମଂ।

୧୬୬।

‘‘ସଂଯୋଜନାନି ଏତାନି, ପଜହିତ୍ୱାନ ଭିକ୍ଖୁନୀ;

ଓରମ୍ଭାଗମନୀଯାନି, ନଯିଦଂ ପୁନରେହିସି।

୧୬୭।

‘‘ରାଗଂ ମାନଂ ଅୱିଜ୍ଜଞ୍ଚ, ଉଦ୍ଧଚ୍ଚଞ୍ଚ ୱିୱଜ୍ଜିଯ;

ସଂଯୋଜନାନି ଛେତ୍ୱାନ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତଂ କରିସ୍ସସି।

୧୬୮।

‘‘ଖେପେତ୍ୱା ଜାତିସଂସାରଂ, ପରିଞ୍ଞାଯ ପୁନବ୍ଭୱଂ;

ଦିଟ୍ଠେଓ ଧମ୍ମେ ନିଚ୍ଛାତା, ଉପସନ୍ତା ଚରିସ୍ସତୀ’’ତି।

… ଗୁତ୍ତା ଥେରୀ…।

୮। ୱିଜୟାଥେରୀଗାଥା

୧୬୯।

‘‘ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପଞ୍ଚକ୍ଖତ୍ତୁଂ, ୱିହାରା ଉପନିକ୍ଖମିଂ;

ଅଲଦ୍ଧା ଚେତସୋ ସନ୍ତିଂ, ଚିତ୍ତେ ଅୱସୱତ୍ତିନୀ।

୧୭୦।

‘‘ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉପସଙ୍କମ୍ମ, ସକ୍କଚ୍ଚଂ ପରିପୁଚ୍ଛହଂ;

ସା ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଧାତୁଆୟତନାନି ଚ।

୧୭୧।

‘‘ଚତ୍ତାରି ଅରିୟସଚ୍ଚାନି, ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନି ବଲାନି ଚ;

ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ମଗ୍ଗଂ, ଉତ୍ତମତ୍ଥସ୍ସ ପତ୍ତିୟା।

୧୭୨।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, କରୋନ୍ତୀ ଅନୁସାସନିଂ;

ରତ୍ତିୟା ପୁରିମେ ୟାମେ, ପୁବ୍ବଜାତିମନୁସ୍ସରିଂ।

୧୭୩।

‘‘ରତ୍ତିୟା ମଜ୍ଝିମେ ୟାମେ, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁଂ ୱିସୋଧୟିଂ;

ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଛିମେ ୟାମେ, ତମୋଖନ୍ଧଂ ପଦାଲୟିଂ।

୧୭୪।

‘‘ପୀତିସୁଖେନ ଚ କାୟଂ, ଫରିତ୍ୱା ୱିହରିଂ ତଦା;

ସତ୍ତମିୟା ପାଦେ ପସାରେସିଂ, ତମୋଖନ୍ଧଂ ପଦାଲିୟା’’ତି।

… ୱିଜୟା ଥେରୀ…।

ଛକ୍କନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୭। ସତ୍ତକନିପାତୋ

୧। ଉତ୍ତରାଥେରୀଗାଥା

୧୭୫।

‘‘‘ମୁସଲାନି ଗହେତ୍ୱାନ, ଧଞ୍ଞଂ କୋଟ୍ଟେନ୍ତି ମାଣୱା;

ପୁତ୍ତଦାରାନି ପୋସେନ୍ତା, ଧନଂ ୱିନ୍ଦନ୍ତି ମାଣୱା।

୧୭୬।

‘‘‘ଘଟେଥ ବୁଦ୍ଧସାସନେ, ଯଂ କତ୍ୱା ନାନୁତପ୍ପତି;

ଖିପ୍ପଂ ପାଦାନି ଧୋୱିତ୍ୱା, ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦଥ।

୧୭୭।

‘‘‘ଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱାନ, ଏକଗ୍ଗଂ ସୁସମାହିତଂ;

ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖଥ ସଙ୍ଖାରେ, ପରତୋ ନୋ ଚ ଅତ୍ତତୋ’।

୧୭୮।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ପଟାଚାରାନୁସାସନିଂ;

ପାଦେ ପକ୍ଖାଲୟିତ୍ୱାନ, ଏକମନ୍ତେ ଉପାୱିସିଂ।

୧୭୯।

‘‘ରତ୍ତିୟା ପୁରିମେ ଯାମେ, ପୁବ୍ବଜାତିମନୁସ୍ସରିଂ;

ରତ୍ତିୟା ମଜ୍ଝିମେ ଯାମେ, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁଂ ୱିସୋଧୟିଂ।

୧୮୦।

‘‘ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଛିମେ ଯାମେ, ତମୋକ୍ଖନ୍ଧଂ ପଦାଲୟିଂ;

ତେୱିଜ୍ଜା ଅଥ ୱୁଟ୍ଠାସିଂ, କତା ତେ ଅନୁସାସନୀ।

୧୮୧।

‘‘ସକ୍କଂୱ ଦେୱା ତିଦସା, ସଙ୍ଗାମେ ଅପରାଜିତଂ;

ପୁରକ୍ଖତ୍ୱା ୱିହସ୍ସାମି, ତେୱିଜ୍ଜାମ୍ହି ଅନାସୱା’’।

… ଉତ୍ତରା ଥେରୀ…।

୨। ଚାଲାଥେରୀଗାଥା

୧୮୨।

‘‘ସତିଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱାନ, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଭାୱିତିନ୍ଦ୍ରିଯା;

ପଟିୱିଜ୍ଝି ପଦଂ ସନ୍ତଂ, ସଙ୍ଖାରୂପସମଂ ସୁଖଂ’’।

୧୮୩।

‘‘କଂ ନୁ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ମୁଣ୍ଡାସି, ସମଣୀ ୱିଯ ଦିସ୍ସସି;

ନ ଚ ରୋଚେସି ପାସଣ୍ଡେ, କିମିଦଂ ଚରସି ମୋମୂହା’’।

୧୮୪।

‘‘ଇତୋ ବହିଦ୍ଧା ପାସଣ୍ଡା, ଦିଟ୍ଠିଯୋ ଉପନିସ୍ସିତା;

ନ ତେ ଧମ୍ମଂ ୱିଜାନନ୍ତି, ନ ତେ ଧମ୍ମସ୍ସ କୋୱିଦା।

୧୮୫।

‘‘ଅତ୍ଥି ସକ୍ୟକୁଲେ ଜାତୋ, ବୁଦ୍ଧୋ ଅପ୍ପଟିପୁଗ୍ଗଲୋ;

ସୋ ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଦିଟ୍ଠୀନଂ ସମତିକ୍କମଂ।

୧୮୬।

‘‘ଦୁକ୍ଖଂ ଦୁକ୍ଖସମୁପ୍ପାଦଂ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚ ଅତିକ୍କମଂ;

ଅରିଯଂ ଚଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ମଗ୍ଗଂ, ଦୁକ୍ଖୂପସମଗାମିନଂ।

୧୮୭।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ୱିହରିଂ ସାସନେ ରତା;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୧୮୮।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଏୱଂ ଜାନାହି ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକ’’।

… ଚାଲା ଥେରୀ…।

୩। ଉପଚାଲାଥେରୀଗାଥା

୧୮୯।

‘‘ସତିମତୀ ଚକ୍ଖୁମତୀ, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଭାୱିତିନ୍ଦ୍ରିଯା;

ପଟିୱିଜ୍ଝିଂ ପଦଂ ସନ୍ତଂ, ଅକାପୁରିସସେୱିତଂ’’।

୧୯୦।

‘‘କିଂ ନୁ ଜାତିଂ ନ ରୋଚେସି, ଜାତୋ କାମାନି ଭୁଞ୍ଜତି;

ଭୁଞ୍ଜାହି କାମରତିଯୋ, ମାହୁ ପଚ୍ଛାନୁତାପିନୀ’’।

୧୯୧।

‘‘ଜାତସ୍ସ ମରଣଂ ହୋତି, ହତ୍ଥପାଦାନ ଛେଦନଂ;

ୱଧବନ୍ଧପରିକ୍ଲେସଂ, ଜାତୋ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛତି।

୧୯୨।

‘‘ଅତ୍ଥି ସକ୍ୟକୁଲେ ଜାତୋ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ଅପରାଜିତୋ;

ସୋ ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଜାତିଯା ସମତିକ୍କମଂ।

୧୯୩।

‘‘ଦୁକ୍ଖଂ ଦୁକ୍ଖସମୁପ୍ପାଦଂ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚ ଅତିକ୍କମଂ;

ଅରିଯଂ ଚଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ମଗ୍ଗଂ, ଦୁକ୍ଖୂପସମଗାମିନଂ।

୧୯୪।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ୱିହରିଂ ସାସନେ ରତା;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୧୯୫।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଏୱଂ ଜାନାହି ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକ’’।

… ଉପଚାଲା ଥେରୀ…।

ସତ୍ତକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୮। ଅଟ୍ଠକନିପାତୋ

୧। ସୀସୂପଚାଲାଥେରୀଗାଥା

୧୯୬।

‘‘ଭିକ୍ଖୁନୀ ସୀଲସମ୍ପନ୍ନା, ଇନ୍ଦ୍ରିଯେସୁ ସୁସଂୱୁତା;

ଅଧିଗଚ୍ଛେ ପଦଂ ସନ୍ତଂ, ଅସେଚନକମୋଜୱଂ’’।

୧୯୭।

‘‘ତାୱତିଂସା ଚ ଯାମା ଚ, ତୁସିତା ଚାପି ଦେୱତା;

ନିମ୍ମାନରତିନୋ ଦେୱା, ଯେ ଦେୱା ୱସୱତ୍ତିନୋ;

ତତ୍ଥ ଚିତ୍ତଂ ପଣୀଧେହି, ଯତ୍ଥ ତେ ୱୁସିତଂ ପୁରେ’’।

୧୯୮।

‘‘ତାୱତିଂସା ଚ ଯାମା ଚ, ତୁସିତା ଚାପି ଦେୱତା;

ନିମ୍ମାନରତିନୋ ଦେୱା, ଯେ ଦେୱା ୱସୱତ୍ତିନୋ।

୧୯୯।

‘‘କାଲଂ କାଲଂ ଭୱାଭୱଂ, ସକ୍କାଯସ୍ମିଂ ପୁରକ୍ଖତା;

ଅୱୀତିୱତ୍ତା ସକ୍କାଯଂ, ଜାତିମରଣସାରିନୋ।

୨୦୦।

‘‘ସବ୍ବୋ ଆଦୀପିତୋ ଲୋକୋ, ସବ୍ବୋ ଲୋକୋ ପଦୀପିତୋ;

ସବ୍ବୋ ପଜ୍ଜଲିତୋ ଲୋକୋ, ସବ୍ବୋ ଲୋକୋ ପକମ୍ପିତୋ।

୨୦୧।

‘‘ଅକମ୍ପିଯଂ ଅତୁଲିଯଂ, ଅପୁଥୁଜ୍ଜନସେୱିତଂ;

ବୁଦ୍ଧୋ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ତତ୍ଥ ମେ ନିରତୋ ମନୋ।

୨୦୨।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ୱିହରିଂ ସାସନେ ରତା;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୨୦୩।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଏୱଂ ଜାନାହି ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକ’’।

… ସୀସୂପଚାଲା ଥେରୀ…।

ଅଟ୍ଠକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୯। ନଵକନିପାତୋ

୧। ଵଡ୍ଢମାତୁଥେରୀଗାଥା

୨୦୪।

''ମା ସୁ ତେ ଵଡ୍ଢ ଲୋକମ୍ହି, ଵନଥୋ ଆହୁ କୁଦାଚନଂ;

ମା ପୁତ୍ତକ ପୁନପ୍ପୁନଂ, ଅହୁ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଭାଗିମା।

୨୦୫।

''ସୁଖଞ୍ହି ଵଡ୍ଢ ମୁନଯୋ, ଅନେଜା ଛିନ୍ନସଂସଯା;

ସୀତିଭୂତା ଦମପ୍ପତ୍ତା, ଵିହରନ୍ତି ଅନାସଵା।

୨୦୬।

''ତେହାନୁଚିଣ୍ଣଂ ଇସୀଭି, ମଗ୍ଗଂ ଦସ୍ସନପତ୍ତିଯା;

ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତକିରିଯାଯ, ତ୍ଵଂ ଵଡ୍ଢ ଅନୁବ୍ରୂହଯ''।

୨୦୭।

''ଵିସାରଦାଵ ଭଣସି, ଏତମତ୍ଥଂ ଜନେତ୍ତି ମେ;

ମଞ୍ଞାମି ନୂନ ମାମିକେ, ଵନଥୋ ତେ ନ ଵିଜ୍ଜତି''।

୨୦୮।

''ଯେ କେଚି ଵଡ୍ଢ ସଙ୍ଖାରା, ହୀନା ଉକ୍କଟ୍ଠମଜ୍ଝିମା;

ଅଣୂପି ଅଣୁମତ୍ତୋପି, ଵନଥୋ ମେ ନ ଵିଜ୍ଜତି।

୨୦୯।

''ସବ୍ବେ ମେ ଆସଵା ଖୀଣା, ଅପ୍ପମତ୍ତସ୍ସ ଝାଯତୋ;

ତିସ୍ସୋ ଵିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ''।

୨୧୦।

''ଉଳାରଂ ଵତ ମେ ମାତା, ପତୋଦଂ ସମଵସ୍ସରି;

ପରମତ୍ଥସଞ୍ହିତା ଗାଥା, ଯଥାପି ଅନୁକମ୍ପିକା।

୨୧୧।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ଅନୁସିଟ୍ଠିଂ ଜନେତ୍ତିଯା;

ଧମ୍ମସଂୱେଗମାପାଦିଂ, ଯୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ପତ୍ତିଯା।

୨୧୨।

‘‘ସୋହଂ ପଧାନପହିତତ୍ତୋ, ରତ୍ତିନ୍ଦିୱମତନ୍ଦିତୋ;

ମାତରା ଚୋଦିତୋ ସନ୍ତୋ, ଅଫୁସିଂ ସନ୍ତିମୁତ୍ତମଂ’’।

… ୱଡ୍ଢମାତା ଥେରୀ…।

ନୱକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୦। ଏକାଦସନିପାତୋ

୧। କିସାଗୋତମୀଥେରୀଗାଥା

୨୧୩।

‘‘କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତତା ମୁନିନା, ଲୋକଂ ଆଦିସ୍ସ ୱଣ୍ଣିତା;

କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତେ ଭଜମାନୋ, ଅପି ବାଲୋ ପଣ୍ଡିତୋ ଅସ୍ସ।

୨୧୪।

‘‘ଭଜିତବ୍ବା ସପ୍ପୁରିସା, ପଞ୍ଞା ତଥା ୱଡ୍ଢତି ଭଜନ୍ତାନଂ;

ଭଜମାନୋ ସପ୍ପୁରିସେ, ସବ୍ବେହିପି ଦୁକ୍ଖେହି ପମୁଚ୍ଚେୟ୍ୟ।

୨୧୫।

‘‘ଦୁକ୍ଖଞ୍ଚ ୱିଜାନେୟ୍ୟ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚ ସମୁଦଯଂ ନିରୋଧଂ;

ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକଞ୍ଚ ମଗ୍ଗଂ, ଚତ୍ତାରିପି ଅରିଯସଚ୍ଚାନି।

୨୧୬।

‘‘ଦୁକ୍ଖୋ ଇତ୍ଥିଭାୱୋ, ଅକ୍ଖାତୋ ପୁରିସଦମ୍ମସାରଥିନା;

ସପତ୍ତିକମ୍ପି ହି ଦୁକ୍ଖଂ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚା ସକିଂ ୱିଜାତାଯୋ।

୨୧୭।

‘‘ଗଲକେ ଅପି କନ୍ତନ୍ତି, ସୁଖୁମାଲିନିଯୋ ୱିସାନି ଖାଦନ୍ତି;

ଜନମାରକମଜ୍ଝଗତା, ଉଭୋପି ବ୍ୟସନାନି ଅନୁଭୋନ୍ତି।

୨୧୮।

‘‘ଉପୱିଜଞ୍ଞା ଗଚ୍ଛନ୍ତୀ, ଅଦ୍ଦସାହଂ ପତିଂ ମତଂ;

ପନ୍ଥମ୍ହି ୱିଜାଯିତ୍ୱାନ, ଅପ୍ପତ୍ତାୱ ସକଂ ଘରଂ।

୨୧୯।

‘‘ଦ୍ୱେ ପୁତ୍ତା କାଲକତା, ପତୀ ଚ ପନ୍ଥେ ମତୋ କପଣିକାଯ;

ମାତା ପିତା ଚ ଭାତା, ଡଯ୍ହନ୍ତି ଚ ଏକଚିତକାଯଂ।

୨୨୦।

‘‘ଖୀଣକୁଲୀନେ କପଣେ, ଅନୁଭୂତଂ ତେ ଦୁଖଂ ଅପରିମାଣଂ;

ଅସ୍ସୂ ଚ ତେ ପଓ୍ୱଂ, ବହୂନି ଚ ଜାତିସହସ୍ସାନି।

୨୨୧।

‘‘ୱସିତା ସୁସାନମଜ୍ଝେ, ଅଥୋପି ଖାଦିତାନି ପୁତ୍ତମଂସାନି;

ହତକୁଲିକା ସବ୍ବଗରହିତା, ମତପତିକା ଅମତମଧିଗଚ୍ଛିଂ।

୨୨୨।

‘‘ଭାୱିତୋ ମେ ମଗ୍ଗୋ, ଅରିୟୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ ଅମତଗାମୀ;

ନିବ୍ବାନଂ ସଚ୍ଛିକତଂ, ଧମ୍ମାଦାସଂ ଅୱେକ୍ଖିଂହଂ [ଅପେକ୍ଖିହଂ (ସୀ।)]।

୨୨୩।

‘‘ଅହମମ୍ହି କନ୍ତସଲ୍ଲା, ଓହିତଭାରା କତଞ୍ହି କରଣୀୟଂ;

କିସା ଗୋତମୀ ଥେରୀ, ୱିମୁତ୍ତଚିତ୍ତା ଇମଂ ଭଣୀ’’ତି।

… କିସା ଗୋତମୀ ଥେରୀ…।

ଏକାଦସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୧। ଦ୍ୱାଦସକନିପାତୋ

୧। ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣାଥେରୀଗାଥା

୨୨୪।

‘‘ଉଭୋ ମାତା ଚ ଧୀତା ଚ, ମଯଂ ଆସୁଂ [ଆଭୁଂ (ସୀ।)] ସପତ୍ତିଯୋ;

ତସ୍ସା ମେ ଅହୁ ସଂୱେଗୋ, ଅବ୍ଭୁତୋ ଲୋମହଂସନୋ।

୨୨୫।

‘‘ଧିରତ୍ଥୁ କାମା ଅସୁଚୀ, ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧା ବହୁକଣ୍ଟକା;

ଯତ୍ଥ ମାତା ଚ ଧୀତା ଚ, ସଭରିଯା ମଯଂ ଅହୁଂ।

୨୨୬।

‘‘କାମେସ୍ୱାଦୀନୱଂ ଦିସ୍ୱା, ନେକ୍ଖମ୍ମଂ ଦଟ୍ଠୁ ଖେମତୋ;

ସା ପବ୍ବଜିଂ ରାଜଗହେ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ।

୨୨୭।

‘‘ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁଂ ୱିସୋଧିତଂ;

ଚେତୋପରିଚ୍ଚଞାଣଞ୍ଚ, ସୋତଧାତୁ ୱିସୋଧିତା।

୨୨୮।

‘‘ଇଦ୍ଧୀପି ମେ ସଚ୍ଛିକତା, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖଯୋ;

ଛଳଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୨୨୯।

‘‘ଇଦ୍ଧିଯା ଅଭିନିମ୍ମିତ୍ୱା, ଚତୁରସ୍ସଂ ରଥଂ ଅହଂ;

ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା, ଲୋକନାଥସ୍ସ ତାଦିନୋ’’ [ସିରୀମତୋ (ସ୍ୟା। କ।)]।

୨୩୦।

‘‘ସୁପୁପ୍ଫିତଗ୍ଗଂ ଉପଗମ୍ମ ପାଦପଂ, ଏକା ତୁୱଂ ତିଟ୍ଠସି ସାଲମୂଲେ [ରୁକ୍ଖମୂଲେ (ସ୍ୟା। କ।)];

ନ ଚାପି ତେ ଦୁତିଯୋ ଅତ୍ଥି କୋଚି, ନ ତ୍ୱଂ ବାଲେ ଭାଯସି ଧୁତ୍ତକାନଂ’’।

୨୩୧।

‘‘ସତଂ ସହସ୍ସାନିପି ଧୁତ୍ତକାନଂ, ସମାଗତା ଏଦିସକା ଭଵେୟ୍ୟୁଂ;

ଲୋମଂ ନ ଇଞ୍ଜେ ନପି ସମ୍ପଵେଧେ, କିଂ ମେ ତୁଵଂ ମାର କରିସ୍ସସେକୋ।

୨୩୨।

‘‘ଏସା ଅନ୍ତରଧାୟାମି, କୁଚ୍ଛିଂ ଵା ପଵିସାମି ତେ;

ଭମୁକନ୍ତରେ ତିଟ୍ଠାମି, ତିଟ୍ଠନ୍ତିଂ ମଂ ନ ଦକ୍ଖସି।

୨୩୩।

‘‘ଚିତ୍ତମ୍ହି ଵସୀଭୂତାହଂ, ଇଦ୍ଧିପାଦା ସୁଭାଵିତା;

ଛଳଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୨୩୪।

‘‘ସତ୍ତିସୂଲୂପମା କାମା, ଖନ୍ଧାସଂ ଅଧିକୁଟ୍ଟନା;

ଯଂ ତ୍ଵଂ ‘କାମରତିଂ’ ବ୍ରୂସି, ‘ଅରତୀ’ ଦାନି ସା ମମ।

୨୩୫।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ଵିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଏଵଂ ଜାନାହି ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ଵମସି ଅନ୍ତକା’’ତି।

… ଉପ୍ପଲଵଣ୍ଣା ଥେରୀ…।

ଦ୍ଵାଦସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୨। ସୋଳସନିପାତୋ

୧। ପୁଣ୍ଣାଥେରୀଗାଥା

୨୩୬।

‘‘ଉଦହାରୀ ଅହଂ ସୀତେ [ଉଦକମାହରିଂ ସୀତେ (ସୀ।)], ସଦା ଉଦକମୋତରିଂ;

ଅୟ୍ୟାନଂ ଦଣ୍ଡଭୟଭୀତା, ୱାଚାଦୋସଭୟଟ୍ଟିତା।

୨୩୭।

‘‘କସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତ୍ୱଂ ଭୀତୋ, ସଦା ଉଦକମୋତରି;

ୱେଧମାନେହି ଗତ୍ତେହି, ସୀତଂ ୱେଦୟସେ ଭୁସଂ’’।

୨୩୮।

ଜାନନ୍ତୀ ୱତ ମଂ [ଜାନନ୍ତୀ ଚ ତୁୱଂ (କ।)] ଭୋତି, ପୁଣ୍ଣିକେ ପରିପୁଚ୍ଛସି;

କରୋନ୍ତଂ କୁସଲଂ କମ୍ମଂ, ରୁନ୍ଧନ୍ତଂ କତପାପକଂ।

୨୩୯।

‘‘ଯୋ ଚ ୱୁଡ୍ଢୋ ଦହରୋ ୱା, ପାପକମ୍ମଂ ପକୁବ୍ବତି;

ଦକାଭିସେଚନା ସୋପି, ପାପକମ୍ମା ପମୁଚ୍ଚତି’’।

୨୪୦।

‘‘କୋ ନୁ ତେ ଇଦମକ୍ଖାସି, ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ ଅଜାନକୋ;

ଦକାଭିସେଚନା ନାମ, ପାପକମ୍ମା ପମୁଚ୍ଚତି।

୨୪୧।

‘‘ସଗ୍ଗଂ ନୂନ ଗମିସ୍ସନ୍ତି, ସବ୍ବେ ମଣ୍ଡୂକକଚ୍ଛପା;

ନାଗା [ନକ୍କା (ସୀ।)] ଚ ସୁସୁମାରା ଚ, ଯେ ଚଞ୍ଞେ ଉଦକେ ଚରା।

୨୪୨।

‘‘ଓରବ୍ଭିକା ସୂକରିକା, ମଚ୍ଛିକା ମିଗବନ୍ଧକା;

ଚୋରା ଚ ୱଜ୍ଝଘାତା ଚ, ଯେ ଚଞ୍ଞେ ପାପକମ୍ମିନୋ;

ଦକାଭିସେଚନା ତେପି, ପାପକମ୍ମା ପମୁଚ୍ଚରେ।

୨୪୩।

‘‘ସଚେ ଇମା ନଦିଯୋ ତେ, ପାପଂ ପୁବ୍ବେ କତଂ ୱହୁଂ;

ପୁଞ୍ଞମ୍ପିମା ୱହେୟ୍ୟୁଂ ତେ, ତେନ ତ୍ୱଂ ପରିବାହିରୋ।

୨୪୪।

‘‘ଯସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତ୍ୱଂ ଭୀତୋ, ସଦା ଉଦକମୋତରି;

ତମେୱ ବ୍ରହ୍ମେ ମା କାସି, ମା ତେ ସୀତଂ ଛୱିଂ ହନେ’’।

୨୪୫।

‘‘କୁମ୍ମଗ୍ଗପଟିପନ୍ନଂ ମଂ, ଅରିଯମଗ୍ଗଂ ସମାନଯି;

ଦକାଭିସେଚନା ଭୋତି, ଇମଂ ସାଟଂ ଦଦାମି ତେ’’।

୨୪୬।

‘‘ତୁଯ୍ହେୱ ସାଟକୋ ହୋତୁ, ନାହମିଚ୍ଛାମି ସାଟକଂ;

ସଚେ ଭାଯସି ଦୁକ୍ଖସ୍ସ, ସଚେ ତେ ଦୁକ୍ଖମପ୍ପିଯଂ।

୨୪୭।

‘‘ମାକାସି ପାପକଂ କମ୍ମଂ, ଆୱି ୱା ଯଦି ୱା ରହୋ;

ସଚେ ଚ ପାପକଂ କମ୍ମଂ, କରିସ୍ସସି କରୋସି ୱା।

୨୪୮।

‘‘ନ ତେ ଦୁକ୍ଖା ପମୁତ୍ୟତ୍ଥି, ଉପେଚ୍ଚାପି [ଉପ୍ପଚ୍ଚାପି (ଅଟ୍ଠ। ପାଠନ୍ତରଂ)] ପଲାଯତୋ;

ସଚେ ଭାଯସି ଦୁକ୍ଖସ୍ସ, ସଚେ ତେ ଦୁକ୍ଖମପ୍ପିଯଂ।

୨୪୯।

‘‘ଉପେହି ସରଣଂ ବୁଦ୍ଧଂ, ଧମ୍ମଂ ସଙ୍ଘଞ୍ଚ ତାଦିନଂ;

ସମାଦିଯାହି ସୀଲାନି, ତଂ ତେ ଅତ୍ଥାଯ ହେହିତି’’।

୨୫୦।

‘‘ଉପେମି ସରଣଂ ବୁଦ୍ଧଂ, ଧମ୍ମଂ ସଙ୍ଘଞ୍ଚ ତାଦିନଂ;

ସମାଦିୟାମି ସୀଲାନି, ତଂ ମେ ଅତ୍ଥାଯ ହେହିତି।

୨୫୧।

‘‘ବ୍ରହ୍ମବନ୍ଧୁ ପୁରେ ଆସିଂ, ଅଜ୍ଜମ୍ହି ସଚ୍ଚବ୍ରାହ୍ମଣୋ;

ତେୱିଜ୍ଜୋ ୱେଦସମ୍ପନ୍ନୋ, ସୋତ୍ତିୟୋ ଚମ୍ହି ନ୍ହାତକୋ’’ତି।

… ପୁଣ୍ଣା ଥେରୀ…।

ସୋଳସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୩। ୱୀସତିନିପାତୋ

୧। ଅମ୍ବପାଲୀଥେରୀଗାଥା

୨୫୨।

‘‘କାଳକା ଭମରୱଣ୍ଣସାଦିସା, ୱେଲ୍ଲିତଗ୍ଗା ମମ ମୁଦ୍ଧଜା ଅହୁଂ;

ତେ ଜରାଯ ସାଣୱାକସାଦିସା, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୫୩।

‘‘ୱାସିତୋୱ ସୁରଭୀ କରଣ୍ଡକୋ, ପୁପ୍ଫପୂର ମମ ଉତ୍ତମଙ୍ଗଜୋ [ଉତ୍ତମଙ୍ଗଭୂତୋ (କ।)]।

ତଂ ଜରାଯଥ ସଲୋମଗନ୍ଧିକଂ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୫୪।

‘‘କାନନଂୱ ସହିତଂ ସୁରୋପିତଂ, କୋଚ୍ଛସୂଚିୱିଚିତଗ୍ଗସୋଭିତଂ;

ତଂ ଜରାଯ ୱିରଲଂ ତହିଂ ତହିଂ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୫୫।

‘‘କଣ୍ହଖନ୍ଧକସୁୱଣ୍ଣମଣ୍ଡିତଂ, ସୋଭତେ ସୁୱେଣୀହିଲଙ୍କତଂ;

ତଂ ଜରାଯ ଖଲିତଂ ସିରଂ କତଂ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୫୬।

‘‘ଚିତ୍ତକାରସୁକତାୱ ଲେଖିକା, ସୋଭରେ ସୁ ଭମୁକା ପୁରେ ମମ;

ତା ଜରାଯ ୱଲିଭିପ୍ପଲମ୍ବିତା, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୫୭।

‘‘ଭସ୍ସରା ସୁରୁଚିରା ଯଥା ମଣୀ, ନେତ୍ତହେସୁମଭିନୀଲମାଯତା;

ତେ ଜରାଯଭିହତା ନ ସୋଭରେ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୫୮।

‘‘ସଣ୍ହତୁଙ୍ଗସଦିସୀ ଚ ନାସିକା, ସୋଭତେ ସୁ ଅଭିଯୋବ୍ବନଂ ପତି;

ସା ଜରାଯ ଉପକୂଲିତା ୱିଯ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୫୯।

‘‘କଙ୍କଣଂ ୱ ସୁକତଂ ସୁନିଟ୍ଠିତଂ, ସୋଭରେ ସୁ ମମ କଣ୍ଡପାଠଇଯୋ;

ତା ଜରାଯ ୱଲିଭିପ୍ପଲମ୍ବିତା, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୦।

‘‘ପଉଲୀମକୁଲୱଣ୍ଣସାଦିସା, ସୋଭରେ ସୁ ଦନ୍ତା ପୁରେ ମମ;

ତେ ଜରାଯ ଖଣ୍ଡିତା ଚାସିତା [ପୀତକା (ସୀ।)], ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୧।

‘‘କାନନମ୍ହି ୱନସଣ୍ଡଚାରିନୀ, କୋକିଲାୱ ମଧୁରଂ ନିକୂଜିହଂ;

ତଂ ଜରାଯ ଖଲିତଂ ତହିଂ ତହିଂ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୨।

‘‘ସଣ୍ହକମ୍ବୁରିୱ ସୁପ୍ପମଜ୍ଜିତା, ସୋଭତେ ସୁ ଗୀୱା ପୁରେ ମମ;

ସା ଜରାଯ ଭଗ୍ଗା [ଭଞ୍ଜିତା (?)] ୱିନାମିତା, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୩।

‘‘ୱଟ୍ଟପଲିଘସଦିସୋପମା ଉଭୋ, ସୋଭରେ ସୁ ବାହା ପୁରେ ମମ;

ତା ଜରାଯ ଯଥ ପାଟଲିବ୍ବଲିତା [ଯଥା ପାଟଲିପ୍ପଲିତା (ସୀ। ସ୍ୟା। କ।)], ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୪।

‘‘ସଣ୍ହମୁଦ୍ଦିକସୁୱଣ୍ଣମଣ୍ଡିତା, ସୋଭରେ ସୁ ହତ୍ଥା ପୁରେ ମମ;

ତେ ଜରାଯ ଯଥା ମୂଲମୂଲିକା, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୫।

‘‘ପୀନୱଟ୍ଟସହିତୁଗ୍ଗତା ଉଭୋ, ସୋଭରେ [ସୋଭତେ (ଅଟ୍ଠ।)] ସୁ ଥନକା ପୁରେ ମମ;

ଥେୱିକୀୱ ଲମ୍ବନ୍ତି ନୋଦକା, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୬।

‘‘କଞ୍ଚନସ୍ସଫଲକଂୱ ସମ୍ମଟ୍ଠଂ, ସୋଭତେ ସୁ କାୟୋ ପୁରେ ମମ;

ସୋ ୱଲୀହି ସୁଖୁମାହି ଓତତୋ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୭।

‘‘ନାଗଭୋଗସଦିସୋପମା ଉଭୋ, ସୋଭରେ ସୁ ଊରୂ ପୁରେ ମମ;

ତେ ଜରାଯ ଯଥା ୱେଳୁନାଳିଯୋ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୮।

‘‘ସଣ୍ହନୂପୁରସୁୱଣ୍ଣମଣ୍ଡିତା , ସୋଭରେ ସୁ ଜଙ୍ଘା ପୁରେ ମମ;

ତା ଜରାଯ ତିଲଦଣ୍ଡକାରିୱ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୬୯।

‘‘ତୂଲପୁଣ୍ଣସଦିସୋପମା ଉଭୋ, ସୋଭରେ ସୁ ପାଦା ପୁରେ ମମ;

ତେ ଜରାଯ ଫୁଟିତା ୱଲୀମତା, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା।

୨୭୦।

‘‘ଏଦିସୋ ଅହୁ ଅଯଂ ସମୁସ୍ସଯୋ, ଜଜ୍ଜରୋ ବହୁଦୁକ୍ଖାନମାଲଯୋ;

ସୋପଲେପପତିତୋ ଜରାଘରୋ, ସଚ୍ଚୱାଦିୱଚନଂ ଅନଞ୍ଞଥା’’।

… ଅମ୍ବପାଲୀ ଥେରୀ…।

୨। ରୋହିନୀଥେରୀଗାଥା

୨୭୧।

‘‘‘ସମଣା’ତି ଭୋତି ସୁପି [ଭୋତି ତ୍ୱଂ ସଯସି (ସୀ।), ଭୋତି ମଂ ୱିପସ୍ସି (ସ୍ୟା।)], ‘ସମଣା’ତି ପବୁଜ୍ଝସି [ପଟିବୁଜ୍ଝସି (ସୀ। ସ୍ୟା।)];

ସମଣାନେୱ [ସମଣାନମେୱ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] କିତ୍ତେସି, ସମଣୀ ନୂନ [ସମଣୀ ନୁ (କ।)] ଭୱିସ୍ସସି।

୨୭୨।

‘‘ୱିପୁଲଂ ଅନ୍ନଞ୍ଚ ପାନଞ୍ଚ, ସମଣାନଂ ପୱେଚ୍ଛସି [ପଯଚ୍ଛସି (ସୀ।)];

ରୋହିନୀ ଦାନି ପୁଚ୍ଛାମି, କେନ ତେ ସମଣା ପିଯା।

୨୭୩।

‘‘ଅକମ୍ମକାମା ଅଲସା, ପରଦତ୍ତୂପଜୀୱିନୋ;

ଆସଂସୁକା ସାଦୁକାମା, କେନ ତେ ସମଣା ପିଯା’’।

୨୭୪।

‘‘ଚିରସ୍ସଂ ୱତ ମଂ ତାତ, ସମଣାନଂ ପରିପୁଚ୍ଛସି;

ତେସଂ ତେ କିତ୍ତୟିସ୍ସାମି, ପଞ୍ଞାସୀଲପରକ୍କମଂ।

୨୭୫।

‘‘କମ୍ମକାମା ଅନଲସା, କମ୍ମସେଟ୍ଠସ୍ସ କାରକା;

ରାଗଂ ଦୋସଂ ପଜହନ୍ତି, ତେନ ମେ ସମଣା ପିୟା।

୨୭୬।

‘‘ତୀଣି ପାପସ୍ସ ମୂଲାନି, ଧୁନନ୍ତି ସୁଚିକାରିନୋ;

ସବ୍ବଂ ପାପଂ ପହୀନେସଂ, ତେନ ମେ ସମଣା ପିୟା।

୨୭୭।

‘‘କାୟକମ୍ମଂ ସୁଚି ନେସଂ, ୱଚୀକମ୍ମଞ୍ଚ ତାଦିସଂ;

ମନୋକମ୍ମଂ ସୁଚି ନେସଂ, ତେନ ମେ ସମଣା ପିୟା।

୨୭୮।

‘‘ୱିମଲା ସଙ୍ଖମୁତ୍ତାୱ, ସୁଦ୍ଧା ସନ୍ତରବାହିରା;

ପୁଣ୍ଣା ସୁକ୍କାନ ଧମ୍ମାନଂ [ସୁକ୍କେହି ଧମ୍ମେହି (ସୀ। ସ୍ୟା। ଅଟ୍ଠ।)], ତେନ ମେ ସମଣା ପିୟା।

୨୭୯।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତା ଧମ୍ମଧରା, ଅରିୟା ଧମ୍ମଜୀୱିନୋ;

ଅତ୍ଥଂ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ଦେସେନ୍ତି, ତେନ ମେ ସମଣା ପିୟା।

୨୮୦।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତା ଧମ୍ମଧରା, ଅରିୟା ଧମ୍ମଜୀୱିନୋ;

ଏକଗ୍ଗଚିତ୍ତା ସତିମନ୍ତୋ, ତେନ ମେ ସମଣା ପିୟା।

୨୮୧।

‘‘ଦୂରଙ୍ଗମା ସତିମନ୍ତୋ, ମନ୍ତଭାଣୀ ଅନୁଦ୍ଧତା;

ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତଂ ପଜାନନ୍ତି, ତେନ ମେ ସମଣା ପିଯା।

୨୮୨।

‘‘ଯସ୍ମା ଗାମା ପକ୍କମନ୍ତି, ନ ୱିଲୋକେନ୍ତି କିଞ୍ଚନଂ;

ଅନପେକ୍ଖାୱ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେନ ମେ ସମଣା ପିଯା।

୨୮୩।

‘‘ନ ତେସଂ କୋଟ୍ଠେ ଓପେନ୍ତି, ନ କୁମ୍ଭିଂ ନ ଖଳ୍ଓପିଯଂ;

ପରିନିଟ୍ଠିତମେସାନା, ତେନ ମେ ସମଣା ପିଯା।

୨୮୪।

‘‘ନ ତେ ହିରଞ୍ଞଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ନ ସୁୱଣ୍ଣଂ ନ ରୂପିଯଂ;

ପଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନେନ ଯାପେନ୍ତି, ତେନ ମେ ସମଣା ପିଯା।

୨୮୫।

‘‘ନାନାକୁଲା ପବ୍ବଜିତା, ନାନାଜନପଦେହି ଚ;

ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପିଯାଯନ୍ତି [ପିହଯନ୍ତି (କ।)], ତେନ ମେ ସମଣା ପିଯା’’।

୨୮୬।

‘‘ଅତ୍ଥାଯ ୱତ ନୋ ଭୋତି, କୁଲେ ଜାତାସି ରୋହିନୀ;

ସଦ୍ଧା ବୁଦ୍ଧେ ଚ ଧମ୍ମେ ଚ, ସଙ୍ଘେ ଚ ତିବ୍ବଗାରୱା।

୨୮୭।

‘‘ତୁୱଂ ହେତଂ ପଜାନାସି, ପୁଞ୍ଞକ୍ଖେତ୍ତଂ ଅନୁତ୍ତରଂ;

ଅମ୍ହମ୍ପି ଏତେ ସମଣା, ପଟିଗଣ୍ହନ୍ତି ଦକ୍ଖିଣଂ’’।

୨୮୮।

‘‘ପତିଟ୍ଠିତୋ ହେତ୍ଥ ଯଞ୍ଞୋ, ୱିପୁଲୋ ନୋ ଭୱିସ୍ସତି;

ସଚେ ଭାଯସି ଦୁକ୍ଖସ୍ସ, ସଚେ ତେ ଦୁକ୍ଖମପ୍ପିଯଂ।

୨୮୯।

‘‘ଉପେହି ସରଣଂ ବୁଦ୍ଧଂ, ଧମ୍ମଂ ସଙ୍ଘଞ୍ଚ ତାଦିନଂ;

ସମାଦିୟାହି ସୀଲାନି, ତଂ ତେ ଅତ୍ଥାଯ ହେହିତି’’।

୨୯୦।

‘‘ଉପେମି ସରଣଂ ବୁଦ୍ଧଂ, ଧମ୍ମଂ ସଙ୍ଘଞ୍ଚ ତାଦିନଂ;

ସମାଦିୟାମି ସୀଲାନି, ତଂ ମେ ଅତ୍ଥାଯ ହେହିତି।

୨୯୧।

‘‘ବ୍ରହ୍ମବନ୍ଧୁ ପୁରେ ଆସିଂ, ସୋ ଇଦାନିମ୍ହି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ;

ତେୱିଜ୍ଜୋ ସୋତ୍ତିଯୋ ଚମ୍ହି, ୱେଦଗୂ ଚମ୍ହି ନ୍ହାତକୋ’’।

… ରୋହିନୀ ଥେରୀ…।

୩। ଚାପାଥେରୀଗାଥା

୨୯୨।

‘‘ଲଟ୍ଠିହତ୍ଥୋ ପୁରେ ଆସି, ସୋ ଦାନି ମିଗଲୁଦ୍ଦକୋ;

ଆସାଯ ପଲିପା ଘୋରା, ନାସକ୍ଖି ପାରମେତୱେ।

୨୯୩।

‘‘ସୁମତ୍ତଂ ମଂ ମଞ୍ଞମାନା, ଚାପା ପୁତ୍ତମତୋସଯି;

ଚାପାଯ ବନ୍ଧନଂ ଛେତ୍ୱା, ପବ୍ବଜିସ୍ସଂ ପୁନୋପହଂ।

୨୯୪।

‘‘ମା ମେ କୁଜ୍ଝି ମହାୱୀର, ମା ମେ କୁଜ୍ଝି ମହାମୁନି;

ନ ହି କୋଧପରେତସ୍ସ, ସୁଦ୍ଧି ଅତ୍ଥି କୁତୋ ତପୋ।

୨୯୫।

‘‘ପକ୍କମିସ୍ସଞ୍ଚ ନାଳାତୋ, କୋଧ ନାଳାଯ ୱଚ୍ଛତି;

ବନ୍ଧନ୍ତୀ ଇତ୍ଥିରୂପେନ, ସମଣେ ଧମ୍ମଜୀୱିନୋ’’ [ଧମ୍ମଜୀୱିନେ (କ।)]।

୨୯୬।

‘‘ଏହି କାଳଅ ନିୱତ୍ତସ୍ସୁ, ଭୁଞ୍ଜ କାମେ ଯଥା ପୁରେ;

ଅହଞ୍ଚ ତେ ୱସୀକତା, ଯେ ଚ ମେ ସନ୍ତି ଞାତକା’’।

୨୯୭।

‘‘ଏଣ୍ଡୋ ଚାପେ ଚତୁବ୍ଭାଗଂ, ଯଥା ଭାସସି ତ୍ୱଞ୍ଚ ମେ;

ତଯି ରତ୍ତସ୍ସ ପୋସସ୍ସ, ଉଟ୍ଠଆରଂ ୱତ ତଂ ସିଯା’’।

୨୯୮।

‘‘କାଣ୍ଠଅଙ୍ଗିନିଂୱ ତକ୍କାରିଂ, ପୁପ୍ଫିତଂ ଗିରିମୁଦ୍ଧନି;

ଫୁଲ୍ଲଂ ଦାଲିମଲଟ୍ଠିଂୱ, ଅନ୍ତୋଦୀପେୱ ପାଟଲିଂ।

୨୯୯।

‘‘ହରିଚନ୍ଦନଲିତ୍ତଙ୍ଗିଂ, କାସିକୁତ୍ତମଧାରିନିଂ;

ତଂ ମଂ ରୂପୱତିଂ ସନ୍ତିଂ, କସ୍ସ ଓହାଯ ଗଚ୍ଛସି’’।

୩୦୦।

‘‘ସାକୁନ୍ତିକୋୱ ସକୁଣିଂ [ସକୁଣଂ (ସ୍ୟା।)], ଯଥା ବନ୍ଧିତୁମିଚ୍ଛତି;

ଆହରିମେନ ରୂପେନ, ନ ମଂ ତ୍ୱଂ ବାଧଯିସ୍ସସି’’।

୩୦୧।

‘‘ଇମଞ୍ଚ ମେ ପୁତ୍ତଫଲଂ, କାଣ୍ଠଅ ଉପ୍ପାଦିତଂ ତଯା;

ତଂ ମଂ ପୁତ୍ତୱତିଂ ସନ୍ତିଂ, କସ୍ସ ଓହାଯ ଗଚ୍ଛସି’’।

୩୦୨।

‘‘ଜହନ୍ତି ପୁତ୍ତେ ସପ୍ପଞ୍ଞା, ତତୋ ଞାତୀ ତତୋ ଧନଂ;

ପବ୍ବଜନ୍ତି ମହାୱୀରା, ନାଗୋ ଛେତ୍ୱାୱ ବନ୍ଧନଂ’’।

୩୦୩।

‘‘ଇଦାନି ତେ ଇମଂ ପୁତ୍ତଂ, ଦଣ୍ଡେନ ଛୁରିକାଯ ୱା;

ଭୂମିଯଂ ୱା ନିସୁମ୍ଭିସ୍ସଂ [ନିସୁମ୍ଭେଯ୍ୟଂ (ସୀ।)], ପୁତ୍ତସୋକା ନ ଗଚ୍ଛସି’’।

୩୦୪।

‘‘ସଚେ ପୁତ୍ତଂ ସିଙ୍ଗାଲାନଂ, କୁକ୍କୁରାନଂ ପଦାହିସି;

ନ ମଂ ପୁତ୍ତକଣ୍ଡେ ଜଣ୍ଟି, ପୁନରାଓଭଯିସ୍ସସି’’।

୩୦୫।

‘‘ହନ୍ଦ ଖୋ ଦାନି ଭଦ୍ଦନ୍ତେ, କୁହିଂ କାଠଅ ଗମିସ୍ସସି;

କତମଂ ଗାମନିଗମଂ, ନଗରଂ ରାଜଧାନିଯୋ’’।

୩୦୬।

‘‘ଅହୁମ୍ହ ପୁଦ୍ଦେ ଗଣିନୋ, ଅସ୍ସମଣା ସମଣମାନିନୋ;

ଗାମେନ ଗାମଂ ୱିଚରିମ୍ହ, ନଗରେ ରାଜଧାନିଯୋ।

୩୦୭।

‘‘ଏସୋ ହି ଭଗୱା ବୁଦ୍ଧୋ, ନଦିଂ ନେରଞ୍ଜରଂ ପତି;

ସବ୍ବଦୁକ୍ଖପ୍ପହାନାଯ, ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି ପାଣିନଂ;

ତସ୍ସାହଂ ସନ୍ତିକଂ ଗଚ୍ଛଂ, ସୋ ମେ ସତ୍ଥା ଭୱିସ୍ସତି’’।

୩୦୮।

‘‘ୱନ୍ଦନଂ ଦାନି ୱଜ୍ଜାସି, ଲୋକନାଥଂ ଅନୁତ୍ତରଂ;

ପଦକ୍ଖିଣଞ୍ଚ କତ୍ୱାନ, ଆଦିସେଯ୍ୟାସି ଦକ୍ଖିଣଂ’’।

୩୦୯।

‘‘ଏତଂ ଖୋ ଲବ୍ଭମମ୍ହେହି, ଯଥା ଭାସସି ତ୍ୱଞ୍ଚ ମେ;

ୱନ୍ଦନଂ ଦାନି ତେ ୱଜ୍ଜଂ, ଲୋକନାଥଂ ଅନୁତ୍ତରଂ;

ପଦକ୍ଖିଣଞ୍ଚ କତ୍ୱାନ, ଆଦିସିସ୍ସାମି ଦକ୍ଖିଣଂ’’।

୩୧୦।

ତତୋ ଚ କାଠଓ ପକ୍କାମି, ନଦିଂ ନେରଞ୍ଜରଂ ପତି;

ସୋ ଅଦ୍ଦସାସି ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ଦେସେନ୍ତଂ ଅମତଂ ପଦଂ।

୩୧୧।

ଦୁକ୍ଖଂ ଦୁକ୍ଖସମୁପ୍ପାଦଂ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚ ଅତିକ୍କମଂ;

ଅରିଯଂ ଚତୁଙ୍ଗିକଂ ମଗ୍ଗଂ, ଦୁକ୍ଖୂପସମଗାମିନଂ।

୩୧୨।

ତସ୍ସ ପାଦାନି ୱନ୍ଦିତ୍ୱା, କତ୍ୱାନ ନଂ [କତ୍ୱାନହଂ (ସୀ।)] ପଦକ୍ଖିଣଂ;

ଚାପାଯ ଆଦିସିତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

… ଚାପା ଥେରୀ…।

୪। ସୁନ୍ଦରୀଥେରୀଗାଥା

୩୧୩।

‘‘ପେତାନି ଭୋତି ପୁତ୍ତାନି, ଖାଦମାନା ତୁୱଂ ପୁରେ;

ତୁୱଂ ଦିୱା ଚ ରତ୍ତୋ ଚ, ଅତୀୱ ପରିତପ୍ପସି।

୩୧୪।

‘‘ସାଜ୍ଜ ସବ୍ବାନି ଖାଦିତ୍ୱା, ସତପୁତ୍ତାନି [ସତ୍ତ ପୁତ୍ତାନି (ସ୍ୟା।)] ବ୍ରାହ୍ମଣୀ;

ୱାସେଟ୍ଠି କେନ ୱଣ୍ଣେନ, ନ ବାଳ୍ହଂ ପରିତପ୍ପସି’’।

୩୧୫।

‘‘ବହୂନି ପୁତ୍ତସତାନି, ଞାତିସଙ୍ଘସତାନି ଚ;

ଖାଦିତାନି ଅତୀତଂସେ, ମମ ତୁଯ୍ହଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣ।

୩୧୬।

‘‘ସାହଂ ନିସ୍ସରଣଂ ଞତ୍ୱା, ଜାତିଯା ମରଣସ୍ସ ଚ;

ନ ସୋଚାମି ନ ରୋଦାମି, ନ ଚାପି ପରିତପ୍ପଯିଂ’’।

୩୧୭।

‘‘ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ୱାସେଟ୍ଠି, ୱାଚଂ ଭାସସି ଏଦିସିଂ;

କସ୍ସ ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମମଞ୍ଞାଯ, ଗିରଂ [ଥିରଂ (ସୀ।)] ଭାସସି ଏଦିସିଂ’’।

୩୧୮।

‘‘ଏସ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ନଗରଂ ମିଥିଲଂ ପତି;

ସବ୍ବଦୁକ୍ଖପ୍ପହାନାୟ, ଧମ୍ମଂ ଦେସେସି ପାଣିନଂ।

୩୧୯।

‘‘ତସ୍ସ ବ୍ରହ୍ମେ [ବ୍ରାହ୍ମଣ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଅରହତୋ, ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ନିରୂପଧିଂ;

ତତ୍ଥ ୱିଞ୍ଞାତସଦ୍ଧମ୍ମା, ପୁତ୍ତସୋକଂ ବ୍ୟପାନୁଦିଂ’’।

୩୨୦।

‘‘ସୋ ଅହମ୍ପି ଗମିସ୍ସାମି, ନଗରଂ ମିଥିଲଂ ପତି;

ଅପ୍ପେୱ ମଂ ସୋ ଭଗୱା, ସବ୍ବଦୁକ୍ଖା ପମୋଚୟେ’’।

୩୨୧।

ଅଦ୍ଦସ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବୁଦ୍ଧଂ, ୱିପ୍ପମୁତ୍ତଂ ନିରୂପଧିଂ;

ସ୍ୱସ୍ସ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ମୁନି ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ପାରଗୂ।

୩୨୨।

ଦୁକ୍ଖଂ ଦୁକ୍ଖସମୁପ୍ପାଦଂ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚ ଅତିକ୍କମଂ;

ଅରିୟଂ ଚଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ମଗ୍ଗଂ, ଦୁକ୍ଖୂପସମଗାମିନଂ।

୩୨୩।

ତତ୍ଥ ୱିଞ୍ଞାତସଦ୍ଧମ୍ମୋ, ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ସମରୋଚୟି;

ସୁଜାତୋ ତୀହି ରତ୍ତୀହି, ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅଫସ୍ସୟି।

୩୨୪।

‘‘ଏହି ସାରଥି ଗଚ୍ଛାହି, ରଥଂ ନିୟ୍ୟାଦୟାହିମଂ;

ଆରୋଗ୍ୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣିଂ ୱଜ [ୱଜ୍ଜା (ସୀ।)], ‘ପବ୍ବଜି [ପବ୍ବଜିତୋ (ସୀ।)] ଦାନି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ;

ସୁଜାତୋ ତୀହି ରତ୍ତୀହି, ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅଫସ୍ସୟି’’’।

୩୨୫।

ତତୋ ଚ ରଥମାଦାୟ, ସହସ୍ସଞ୍ଚାପି ସାରଥି;

ଆରୋଗ୍ୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣିୱୋଚ, ‘‘ପବ୍ବଜି ଦାନି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ;

ସୁଜାତୋ ତୀହି ରତ୍ତୀହି, ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅଫସ୍ସୟି’’।

୩୨୬।

‘‘ଏତଞ୍ଚାହଂ ଅସ୍ସରଥଂ, ସହସ୍ସଞ୍ଚାପି ସାରଥି;

ତେୱିଜ୍ଜଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ସୁତ୍ୱା [ଞତ୍ୱା (ସୀ।)], ପୁଣ୍ଣପତ୍ତଂ ଦଦାମି ତେ’’।

୩୨୭।

‘‘ତୁୟ୍ହେୱ ହୋତ୍ୱସ୍ସରଥୋ, ସହସ୍ସଞ୍ଚାପି ବ୍ରାହ୍ମଣି;

ଅହମ୍ପି ପବ୍ବଜିସ୍ସାମି, ୱରପଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ’’।

୩୨୮।

‘‘ହତ୍ଥୀ ଗୱସ୍ସଂ ମଣିକୁଣ୍ଡଲଞ୍ଚ, ଫୀତଞ୍ଚିମଂ ଗହୱିଭୱଂ ପହାୟ;

ପିତା ପବ୍ବଜିତୋ ତୁୟ୍ହଂ, ଭୁଞ୍ଜ ଭୋଗାନି ସୁନ୍ଦରି; ତୁୱଂ ଦାୟାଦିକା କୁଲେ’’।

୩୨୯।

‘‘ହତ୍ଥୀ ଗୱସ୍ସଂ ମଣିକୁଣ୍ଡଲଞ୍ଚ, ରମ୍ମଂ ଚିମଂ ଗହୱିଭୱଂ ପହାୟ;

ପିତା ପବ୍ବଜିତୋ ମୟ୍ହଂ, ପୁତ୍ତସୋକେନ ଅଟ୍ଟିତୋ;

ଅହମ୍ପି ପବ୍ବଜିସ୍ସାମି, ଭାତୁସୋକେନ ଅଟ୍ଟିତା’’।

୩୩୦।

‘‘ସୋ ତେ ଇଜ୍ଝତୁ ସଙ୍କପ୍ପୋ, ୟଂ ତ୍ୱଂ ପତ୍ଥେସି ସୁନ୍ଦରୀ;

ଉତ୍ତିଟ୍ଠପିଣ୍ଡୋ ଉଞ୍ଛୋ ଚ, ପଂସୁକୂଲଞ୍ଚ ଚୀୱରଂ;

ଏତାନି ଅଭିସମ୍ଭୋନ୍ତୀ, ପରଲୋକେ ଅନାସୱା’’।

୩୩୧।

‘‘ସିକ୍ଖମାନାୟ ମେ ଅୟ୍ୟେ, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ;

ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ୟତ୍ଥ ମେ ୱୁସିତଂ ପୁରେ।

୩୩୨।

‘‘ତୁୱଂ ନିସ୍ସାୟ କଲ୍ୟାଣୀ, ଥେରୀ ସଙ୍ଘସ୍ସ ସୋଭନେ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୩୩୩।

‘‘ଅନୁଜାନାହି ମେ ଅୟ୍ୟେ, ଇଚ୍ଛେ ସାୱତ୍ଥି ଗନ୍ତୱେ;

ସୀହନାଦଂ ନଦିସ୍ସାମି, ବୁଦ୍ଧସେଟ୍ଠସ୍ସ ସନ୍ତିକେ’’।

୩୩୪।

‘‘ପସ୍ସ ସୁନ୍ଦରି ସତ୍ଥାରଂ, ହେମୱଣ୍ଣଂ ହରିତ୍ତଚଂ;

ଅଦନ୍ତାନଂ ଦମେତାରଂ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧମକୁତୋଭଯଂ’’।

୩୩୫।

‘‘ପସ୍ସ ସୁନ୍ଦରିମାଯନ୍ତିଂ, ୱିପ୍ପମୁତ୍ତଂ ନିରୂପଧିଂ;

ୱୀତରାଗଂ ୱିସଂଯୁତ୍ତଂ, କତକିଚ୍ଚମନାସୱଂ।

୩୩୬।

‘‘ବାରାଣସୀତୋ ନିକ୍ଖମ୍ମ, ତୱ ସନ୍ତିକମାଗତା;

ସାୱିକା ତେ ମହାୱୀର, ପାଦେ ୱନ୍ଦତି ସୁନ୍ଦରୀ’’।

୩୩୭।

‘‘ତୁୱଂ ବୁଦ୍ଧୋ ତୁୱଂ ସତ୍ଥା, ତୁଯ୍ହଂ ଧୀତାମ୍ହି ବ୍ରାହ୍ମଣ;

ଓରସା ମୁଖତୋ ଜାତା, କତକିଚ୍ଚା ଅନାସୱା’’।

୩୩୮।

‘‘ତସ୍ସା ତେ ସ୍ୱାଗତଂ ଭଦ୍ଦେ, ତତୋ [ଅଥୋ (କ।)] ତେ ଅଦୁରାଗତଂ;

ଏୱଞ୍ହି ଦନ୍ତା ଆଯନ୍ତି, ସତ୍ଥୁ ପାଦାନି ୱନ୍ଦିକା;

ୱୀତରାଗା ୱିସଂଯୁତ୍ତା, କତକିଚ୍ଚା ଅନାସୱା’’।

… ସୁନ୍ଦରୀ ଥେରୀ…।

୫। ସୁଭାକମ୍ମାରଧୀତୁଥେରୀଗାଥା

୩୩୯।

‘‘ଦହରାହଂ ସୁଦ୍ଧୱସନା, ଯଂ ପୁରେ ଧମ୍ମମସ୍ସୁଣିଂ;

ତସ୍ସା ମେ ଅପ୍ପମତ୍ତାଯ, ସଚ୍ଚାଭିସମଯୋ ଅହୁ।

୩୪୦।

‘‘ତତୋହଂ ସବ୍ବକାମେସୁ, ଭୁସଂ ଅରତିମଜ୍ଝଗଂ;

ସକ୍କାଯସ୍ମିଂ ଭଯଂ ଦିସ୍ୱା, ନେକ୍ଖମ୍ମମେୱ [ନେକ୍ଖମ୍ମଞ୍ଞେୱ (ସୀ।), ନେକ୍ଖମ୍ମସ୍ସେୱ (ସ୍ୟା।)] ପୀହଯେ।

୩୪୧।

‘‘ହିତ୍ୱାନହଂ ଞାତିଗଣଂ, ଦାସକମ୍ମକରାନି ଚ;

ଗାମଖେତ୍ତାନି ଫୀତାନି, ରମଣୀଯେ ପମୋଦିତେ।

୩୪୨।

‘‘ପହାଯହଂ ପବ୍ବଜିତା, ସାପତେଯ୍ୟମନପ୍ପକଂ;

ଏୱଂ ସଦ୍ଧାଯ ନିକ୍ଖମ୍ମ, ସଦ୍ଧମ୍ମେ ସୁପ୍ପୱେଦିତେ।

୩୪୩।

‘‘ନେତଂ [ନ ମେତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଅସ୍ସ ପତିରୂପଂ, ଆକିଞ୍ଚଞ୍ଞଞ୍ହି ପତ୍ଥଯେ;

ଯୋ [ଯା (ସ୍ୟା।)] ଜାତରୂପଂ ରଜତଂ, ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା [ଥପେତ୍ୱା (କ।)] ପୁନରାଗମେ [ପୁନରାଗହେ (କ।)]।

୩୪୪।

‘‘ରଜତଂ ଜାତରୂପଂ ୱା, ନ ବୋଧାଯ ନ ସନ୍ତିଯା;

ନେତଂ ସମଣସାରୁପ୍ପଂ, ନ ଏତଂ ଅରିଯଦ୍ଧନଂ।

୩୪୫।

‘‘ଲୋଭନଂ ମଦନଞ୍ଚେତଂ, ମୋହନଂ ରଜୱଡ୍ଢନଂ;

ସାସଙ୍କଂ ବହୁଆଯାସଂ, ନତ୍ଥି ଚେତ୍ଥ ଧୁୱଂ ଠିତି।

୩୪୬।

‘‘ଏତ୍ଥ ରତ୍ତା ପମତ୍ତା ଚ, ସଙ୍କିଲିଟ୍ଠମନା ନରା;

ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞେନ ବ୍ୟାରୁଦ୍ଧା, ପୁଥୂ କୁବ୍ବନ୍ତି ମେଧଗଂ।

୩୪୭।

‘‘ୱଧୋ ବନ୍ଧୋ ପରିକ୍ଲେସୋ, ଜାନି ସୋକପରିଦ୍ଦୱୋ;

କାମେସୁ ଅଧିପନ୍ନାନଂ, ଦିସ୍ସତେ ବ୍ଯସନଂ ବହୁଂ।

୩୪୮।

‘‘ତଂ ମଂ ଞାତୀ ଅମିତ୍ତାୱ, କିଂ ୱୋ କାମେସୁ ଯୁଞ୍ଜଥ;

ଜାନାଥ ମଂ ପବ୍ବଜିତଂ, କାମେସୁ ଭଯଦସ୍ସିନିଂ।

୩୪୯।

‘‘ନ ହିରଞ୍ଞସୁୱଣ୍ଣେନ, ପରିକ୍ଖୀଯନ୍ତି ଆସୱା;

ଅମିତ୍ତା ୱଧକା କାମା, ସପତ୍ତା ସଲ୍ଲବନ୍ଧନା।

୩୫୦।

‘‘ତଂ ମଂ ଞାତୀ ଅମିତ୍ତାୱ, କିଂ ୱୋ କାମେସୁ ଯୁଞ୍ଜଥ;

ଜାନାଥ ମଂ ପବ୍ବଜିତଂ, ମୁଣ୍ଡଂ ସଙ୍ଘାଟିପାରୁତଂ।

୩୫୧।

‘‘ଉତ୍ତିଟ୍ଠପିଣ୍ଡୋ ଉଞ୍ଛୋ ଚ, ପଂସୁକୂଲଞ୍ଚ ଚୀୱରଂ;

ଏତଂ ଖୋ ମମ ସାରୁପ୍ପଂ, ଅନଗାରୂପନିସ୍ସଯୋ।

୩୫୨।

‘‘ୱନ୍ତା ମହେସୀହି କାମା, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା;

ଖେମଟ୍ଠାନେ ୱିମୁତ୍ତା ତେ, ପତ୍ତା ତେ ଅଚଲଂ ସୁଖଂ।

୩୫୩।

‘‘ମାହଂ କାମେହି ସଙ୍ଗଚ୍ଛିଂ, ଯେସୁ ତାଣଂ ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ଅମିତ୍ତା ୱଧକା କାମା, ଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧୂପମା ଦୁଖା।

୩୫୪।

‘‘ପରିପନ୍ଥୋ ଏସ ଭଯୋ, ସୱିଘାତୋ ସକଣ୍ଟକୋ;

ଗେଧୋ ସୁୱିସମୋ ଚେସୋ [ଲେପୋ (ସୀ।)], ମହନ୍ତୋ ମୋହନାମୁଖୋ।

୩୫୫।

‘‘ଉପସଗ୍ଗୋ ଭୀମରୂପୋ, କାମା ସପ୍ପସିରୂପମା;

ଯେ ବାଲା ଅଭିନନ୍ଦନ୍ତି, ଅନ୍ଧଭୂତା ପୁଥୁଜ୍ଜନା।

୩୫୬।

‘‘କାମପଙ୍କେନ ସତ୍ତା ହି, ବହୂ ଲୋକେ ଅୱିଦ୍ଦସୂ;

ପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନନ୍ତି, ଜାତିଯା ମରଣସ୍ସ ଚ।

୩୫୭।

‘‘ଦୁଗ୍ଗତିଗମନଂ ମଗ୍ଗଂ, ମନୁସ୍ସା କାମହେତୁକଂ;

ବହୁଂ ୱେ ପଟିପଜ୍ଜନ୍ତି, ଅତ୍ତନୋ ରୋଗମାୱହଂ।

୩୫୮।

‘‘ଏୱଂ ଅମିତ୍ତଜନନା, ତାପନା ସଂକିଲେସିକା;

ଲୋକାମିସା ବନ୍ଧନୀଯା, କାମା ମରଣବନ୍ଧନା [ଚରଣବନ୍ଧନା (ସୀ।)]।

୩୫୯।

‘‘ଉମ୍ମାଦନା ଉଲ୍ଲପନା, କାମା ଚିତ୍ତପ୍ପମଦ୍ଦିନୋ;

ସତ୍ତାନଂ ସଙ୍କିଲେସାଯ, ଖିପ୍ପଂ [ଖିପଂ (ସୀ।)] ମାରେନ ଓଡ୍ଡିତଂ।

୩୬୦।

‘‘ଅନନ୍ତାଦୀନୱା କାମା, ବହୁଦୁକ୍ଖା ମହାୱିସା;

ଅପ୍ପସ୍ସାଦା ରଣକରା, ସୁକ୍କପକ୍ଖୱିସୋସନା [ୱିସୋସକା (ସୀ।)]।

୩୬୧।

‘‘ସାହଂ ଏତାଦିସଂ କତ୍ୱା, ବ୍ୟସନଂ କାମହେତୁକଂ;

ନ ତଂ ପଚ୍ଚାଗମିସ୍ସାମି, ନିବ୍ବାନାଭିରତା ସଦା।

୩୬୨।

‘‘ରଣଂ କରିତ୍ୱା [ତରିତ୍ୱା (ସୀ।)] କାମାନଂ, ସୀତିଭାୱାଭିକଙ୍ଖିନୀ;

ଅପ୍ପମତ୍ତା ୱିହସ୍ସାମି, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯେ।

୩୬୩।

‘‘ଅସୋକଂ ୱିରଜଂ ଖେମଂ, ଅରିଯଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ଉଜୁଂ;

ତଂ ମଗ୍ଗଂ ଅନୁଗଚ୍ଛାମି, ଯେନ ତିଣ୍ଣା ମହେସିନୋ’’।

୩୬୪।

ଇମଂ ପସ୍ସଥ ଧମ୍ମଟ୍ଠଂ, ସୁଭଂ କମ୍ମାରଧୀତରଂ;

ଅନେଜଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ, ରୁକ୍ଖମୂଲମ୍ହି ଝାଯତି।

୩୬୫।

ଅଜ୍ଜଟ୍ଠମୀ ପଜ୍ଜିତା, ସଦ୍ଧା ସଦ୍ଧମ୍ମସୋଭନା;

ୱିନୀତୁପ୍ପଲୱଣ୍ଣାଯ, ତେୱିଜ୍ଜା ମଚ୍ଚୁହାଯିନୀ।

୩୬୬।

ସାଯଂ ଭୁଜିସ୍ସା ଅନଣା, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଭାୱିତିନ୍ଦ୍ରିଯା;

ସବ୍ବଯୋଗୱିସଂଯୁତ୍ତା, କତକିଚ୍ଚା ଅନାସୱା।

୩୬୭।

ତଂ ସକ୍କୋ ଦେୱସଙ୍ଘେନ, ଉପସଙ୍କମ୍ମ ଇଦ୍ଧିଯା;

ନମସ୍ସତି ଭୂତପତି, ସୁଭଂ କମ୍ମାରଧୀତରନ୍ତି।

… ସୁଭା କମ୍ମାରଧୀତା ଥେରୀ…।

ୱୀସତିନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୪। ତିଂସନିପାତୋ

୧। ସୁଭାଜୀଵକମ୍ବଵନିକାଥେରୀଗାଥା

୩୬୮।

ଜୀଵକମ୍ବଵନଂ ରମ୍ମଂ, ଗଚ୍ଛନ୍ତିଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ସୁଭଂ;

ଧୁତ୍ତକୋ ସନ୍ନିଵାରେସି [ତଂ ନିଵାରେସି (କ।)], ତମେନଂ ଅବ୍ରଵୀ ସୁଭା।

୩୬୯।

‘‘କିଂ ତେ ଅପରାଧିତଂ ମଯା, ଯଂ ମଂ ଓଵରିଯାନ ତିଟ୍ଠସି;

ନ ହି ପବ୍ବଜିତାଯ ଆଵୁସୋ, ପୁରିସୋ ସମ୍ଫୁସନାଯ କପ୍ପତି।

୩୭୦।

‘‘ଗରୁକେ ମମ ସତ୍ଥୁସାସନେ, ଯା ସିକ୍ଖା ସୁଗତେନ ଦେସିତା;

ପରିସୁଦ୍ଧପଦଂ ଅନଙ୍ଗଣଂ, କିଂ ମଂ ଓଵରିଯାନ ତିଟ୍ଠସି।

୩୭୧।

‘‘ଆଵିଲଚିତ୍ତୋ ଅନାଵିଲଂ, ସରଜୋ ଵୀତରଜଂ ଅନଙ୍ଗଣଂ;

ସବ୍ବତ୍ଥ ଵିମୁତ୍ତମାନସଂ, କିଂ ମଂ ଓଵରିଯାନ ତିଟ୍ଠସି’’।

୩୭୨।

‘‘ଦହରା ଚ ଅପାପିକା ଚସି, କିଂ ତେ ପବ୍ବଜ୍ଜା କରିସ୍ସତି;

ନିକ୍ଖିପ କାସାଯଚୀଵରଂ, ଏହି ରମାମ ସୁପୁପ୍ଫିତେ [ରମାମସେ ପୁପ୍ଫିତେ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଵନେ।

୩୭୩।

‘‘ମଧୁରଞ୍ଚ ପଵନ୍ତି ସବ୍ବସୋ, କୁସୁମରଜେନ ସମୁଟ୍ଠିତା ଦୁମା;

ପଠମଵସନ୍ତୋ ସୁଖୋ ଉତୁ, ଏହି ରମାମ ସୁପୁପ୍ଫିତେ ଵନେ।

୩୭୪।

‘‘କୁସୁମିତସିଖରା ଚ ପାଦପା, ଅଭିଗଜ୍ଜନ୍ତିଵ ମାଲୁତେରିତା;

କା ତୁଯ୍ହଂ ରତି ଭଵିସ୍ସତି, ଯଦି ଏକା ଵନମୋଗହିସ୍ସସି [ଵନମୋତରିସ୍ସସି (ସୀ।), ଵନମୋଗାହିସ୍ସସି (ସ୍ୟା। କ।)]।

୩୭୫।

‘‘ୱାଠଅମିଗସଙ୍ଘସେୱିତଂ , କୁଞ୍ଜରମଣ୍ଡକରେଣୁଲୋଠଇତଂ;

ଅସହାୟିକା ଗନ୍ତୁମିଚ୍ଛସି, ରହିତଂ ଭିଂସନକଂ ମହାୱନଂ।

୩୭୬।

‘‘ତପନୀୟକତାୱ ଧୀତିକା, ୱିଚରସି ଚିତ୍ତଲତେୱ ଅଚ୍ଛରା;

କାସିକସୁଖୁମେହି ୱଗ୍ଗୁଭି, ସୋଭସୀ ସୁୱସନେହି ନୂପମେ।

୩୭୭।

‘‘ଅହଂ ତୱ ୱସାନୁଗୋ ସିୟଂ, ଯଦି ୱିହରେମସେ [ଯଦିପି ୱିହରେସି (କ।)] କାନନନ୍ତରେ;

ନ ହି ମତ୍ଥି ତୟା ପିୟତ୍ତରୋ, ପାଣୋ କିନ୍ନରିମନ୍ଦଲୋଚନେ।

୩୭୮।

‘‘ଯଦି ମେ ୱଚନଂ କରିସ୍ସସି, ସୁଖିତା ଏହି ଅଗାରମାୱସ;

ପାସାଦନିୱାତୱାସିନୀ, ପରିକମ୍ମଂ ତେ କରୋନ୍ତୁ ନାରିୟୋ।

୩୭୯।

‘‘କାସିକସୁଖୁମାନି ଧାରୟ, ଅଭିରୋପେହି [ଅଭିରୋହେହି (ସୀ।)] ଚ ମାଲୱଣ୍ଣକଂ;

କଞ୍ଚନମଣିମୁତ୍ତକଂ ବହୁଂ, ୱିୱିଧଂ ଆଭରଣଂ କରୋମି ତେ।

୩୮୦।

‘‘ସୁଧୋତରଜପଚ୍ଛଦଂ ସୁଭଂ, ଗୋଣକତୂଲିକସନ୍ଥତଂ ନୱଂ;

ଅଭିରୁହ ସୟନଂ ମହାରହଂ, ଚନ୍ଦନମଣ୍ଡିତସାରଗନ୍ଧିକଂ;

୩୮୧।

‘‘ଉପ୍ପଲଂ ଚୁଦକା ସମୁଗ୍ଗତଂ, ଯଥା ତଂ ଅମନୁସ୍ସସେୱିତଂ;

ଏୱଂ ତ୍ୱଂ ବ୍ରହ୍ମଚାରିନୀ, ସକେସଙ୍ଗେସୁ ଜରଂ ଗମିସ୍ସସି’’।

୩୮୨।

‘‘କିଂ ତେ ଇଧ ସାରସମ୍ମତଂ, କୁଣପପୂରମ୍ହି ସୁସାନୱଡ୍ଢନେ;

ଭେଦନଧମ୍ମେ କଠଏଓରେ [କଲେଓରେ (ସୀ। କ।)], ଯଂ ଦିସ୍ୱା ଓିମନୋ ଉଦିକ୍ଖସି’’।

୩୮୩।

‘‘ଅକ୍ଖୀନି ଚ ତୁରିଯାରିଓ, କିନ୍ନରିଯାରିଓ ପବ୍ବତନ୍ତରେ;

ତଓ ମେ ନଯନାନି ଦକ୍ଖିଯ, ଭିଯ୍ୟୋ କାମରତୀ ପଓଡ୍ଢତି।

୩୮୪।

‘‘ଉପ୍ପଲସିଖରୋପମାନି ତେ, ଓିମଲେ ହାଟକସନ୍ନିଭେ ମୁଖେ;

ତଓ ମେ ନଯନାନି ଦକ୍ଖିଯ [ନଯନାନୁଦିକ୍ଖିଯ (ସୀ।)], ଭିଯ୍ୟୋ କାମଗୁଣୋ ପଓଡ୍ଢତି।

୩୮୫।

‘‘ଅପି ଦୂରଗତା ସରମ୍ହସେ, ଆଯତପମ୍ହେ ଓିସୁଦ୍ଧଦସ୍ସନେ;

ନ ହି ମତ୍ଥି ତଯା ପିଯତ୍ତରା, ନଯନା କିନ୍ନରିମନ୍ଦଲୋଚନେ’’।

୩୮୬।

‘‘ଅପଥେନ ପଯାତୁମିଚ୍ଛସି, ଚନ୍ଦଂ କୀଠଅନକଂ ଗଓେସସି;

ମେରୁଂ ଲଙ୍ଘେତୁମିଚ୍ଛସି, ଯୋ ଓ୍ୱଂ ବୁଦ୍ଧସୁତଂ ମଗ୍ଗଯସି।

୩୮୭।

‘‘ନତ୍ଥି ହି ଲୋକେ ସଦେଓକେ, ରାଗୋ ଯତ୍ଥପି ଦାନି ମେ ସିଯା;

ନପି ନଂ ଜାନାମି କୀରିସୋ, ଅଥ ମଗ୍ଗେନ ହତୋ ସମୂଲକୋ।

୩୮୮।

‘‘ଇଙ୍ଗାଲକୁଯାଓ [ଇଙ୍ଗାଠଅଖୁଯାଓ (ସ୍ଯା।)] ଉଜ୍ଝିତୋ, ଓିସପତ୍ତୋରିଓ ଅଗ୍ଗିତୋ କତୋ [ଅଗ୍ଘତୋ ହତୋ (ସୀ।)];

ନପି ନଂ ପସ୍ସାମି କୀରିସୋ, ଅଥ ମଗ୍ଗେନ ହତୋ ସମୂଲକୋ।

୩୮୯।

‘‘ଯସ୍ସା ସିଯା ଅପଚ୍ଚଓେକ୍ଖିତଂ, ସତ୍ଥା ଓା ଅନୁପାସିତୋ ସିଯା;

ଓ୍ୱଂ ତାଦିସିକଂ ପଲୋଭଯ, ଜାନନ୍ତିଂ ସୋ ଇମଂ ଓିହଞ୍ଞସି।

୩୯୦।

‘‘ମଯ୍ହଞ୍ହି ଅକ୍କୁଟ୍ଠଓନ୍ଦିତେ, ସୁଖଦୁକ୍ଖେ ଚ ସତୀ ଉପଟ୍ଠିତା;

ସଙ୍ଗତମସୁଭନ୍ତି ଜାନିଯ, ସଙ୍କତ୍ତେୱ ମନୋ ନ ଲିମ୍ପତି।

୩୯୧।

''ସାହଂ ସୁଗତସ୍ସ ସାୱିକା, ମଗ୍ଗଟ୍ଠଙ୍ଗିକଯାନଯାଯିନୀ;

ଉଦ୍ଧଟସଲ୍ଲା ଅନାସୱା, ସୁଞ୍ଞାଗାରଗତା ରମାମହଂ।

୩୯୨।

''ଦିଟ୍ଠା ହି ମଯା ସୁଚିତ୍ତିତା, ସୋମ୍ଭା ଦାରୁକପିଲ୍ଲକାନି ୱା;

ତନ୍ତୀହି ଚ ଖୀଲକେହି ଚ, ୱିନିବଦ୍ଧା ୱିୱିଧଂ ପନଚ୍ଚକା।

୩୯୩।

''ତମ୍ହୁଦ୍ଧଟେ ତନ୍ତିଖୀଲକେ, ୱିସ୍ସଟ୍ଠେ ୱିକଲେ ପରିକ୍ରିତେ [ପରିପକ୍କୀତେ (ସୀ।), ପରିପଙ୍କତେ (ସ୍ଯା।)];

ନ ୱିନ୍ଦେଯ୍ଯ ଖଣ୍ଡସୋ କତେ, କିମ୍ହି ତତ୍ଥ ମନଂ ନିୱେସଯେ।

୩୯୪।

''ତଥୂପମା ଦେହକାନି ମଂ, ତେହି ଧମ୍ମେହି ୱିନା ନ ୱତ୍ତନ୍ତି;

ଧମ୍ମେହି ୱିନା ନ ୱତ୍ତତି, କିମ୍ହି ତତ୍ଥ ମନଂ ନିୱେସଯେ।

୩୯୫।

''ଯଥା ହରିତାଲେନ ମକ୍ଖିତଂ, ଅଦ୍ଦସ ଚିତ୍ତିକଂ ଭିତ୍ତିଯା କତଂ;

ତମ୍ହି ତେ ୱିପରୀତଦସ୍ସନଂ, ସଞ୍ଞା ମାନୁସିକା ନିରତ୍ଥିକା।

୩୯୬।

''ମାଯଂ ୱିଯ ଅଗ୍ଗତୋ କତଂ, ସୁପିନନ୍ତେୱ ସୁୱଣ୍ଣପାଦପଂ;

ଉପଗଚ୍ଛସି ଅନ୍ଧ ରିତ୍ତକଂ, ଜନମଜ୍ଝେରିୱ ରୁପ୍ପରୂପକଂ [ରୂପରୂପକଂ (କ।)]।

୩୯୭।

''ୱଟ୍ଟନିରିୱ କୋଟରୋହିତା, ମଜ୍ଝେ ପୁବ୍ବୁଳ୍ଅକା ସଅସ୍ସୁକା;

ପୀଳଅକୋଳିକା ଚେତ୍ଥ ଜାଯତି, ୱିୱିଧା ଚକ୍ଖୁୱିଧା ଚ ପିଣ୍ଡିତା''।

୩୯୮।

ଉପ୍ପାଟିଯ ଚାରୁଦସ୍ସନା, ନ ଚ ପଜ୍ଜିତ୍ଥ ଅସଙ୍ଗମାନସା;

‘‘ହନ୍ଦ ତେ ଚକ୍ଖୁଂ ହରସ୍ସୁ ତଂ’’, ତସ୍ସ ନରସ୍ସ ଅଦାସି ତାୱଦେ।

୩୯୯।

ତସ୍ସ ଚ ୱିରମାସି ତାୱଦେ, ରାଗୋ ତତ୍ଥ ଖମାପଯୀ ଚ ନଂ;

‘‘ସୋତ୍ଥି ସିଯା ବ୍ରହ୍ମଚାରିନୀ, ନ ପୁନୋ ଏଦିସକଂ ଭୱିସ୍ସତି’’।

୪୦୦।

‘‘ଆସାଦିଯ [ଆହନିଯ (ସ୍ୟା। କ।)] ଏଦିସଂ ଜନଂ, ଅଗ୍ଗିଂ ପଜ୍ଜଲିତଂ ୱ ଲିଙ୍ଗିଯ;

ଗଣ୍ହିଯ ଆସୀୱିସଂ ୱିଯ, ଅପି ନୁ ସୋତ୍ଥି ସିଯା ଖମେହି ନୋ’’।

୪୦୧।

ମୁତ୍ତା ଚ ତତୋ ସା ଭିକ୍ଖୁନୀ, ଅଗମୀ ବୁଦ୍ଧୱରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ;

ପସ୍ସିଯ ୱରପୁଞ୍ଞଲକ୍ଖଣଂ, ଚକ୍ଖୁ ଆସି ଯଥା ପୁରାଣକନ୍ତି।

… ସୁଭା ଜୀୱକମ୍ବୱନିକା ଥେରୀ…।

ତିଂସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୫। ଚତ୍ତାଲୀସନିପାତୋ

୧। ଇସିଦାସୀଥେରୀଗାଥା

୪୦୨।

ନଗରମ୍ହି କୁସୁମନାମେ, ପାଟଲିପୁତ୍ତମ୍ହି ପଥଵିଯା ମଣ୍ଡେ;

ସକ୍ୟକୁଲକୁଲୀନାଯୋ, ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ହି ଗୁଣଵତିଯୋ।

୪୦୩।

ଇସିଦାସୀ ତତ୍ଥ ଏକା, ଦୁତିଯା ବୋଧୀତି ସୀଲସମ୍ପନ୍ନା ଚ;

ଝାନଜ୍ଝାଯନରତାଯୋ, ବହୁସ୍ସୁତାଯୋ ଧୁତକିଲେସାଯୋ।

୪୦୪।

ତା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା, ଭତ୍ତତ୍ଥଂ [ଭତ୍ତତ୍ତଂ (ସୀ।)] କରିଯ ଧୋତପତ୍ତାଯୋ;

ରହିତମ୍ହି ସୁଖନିସିନ୍ନା, ଇମା ଗିରା ଅବ୍ଭୁଦୀରେସୁଂ।

୪୦୫।

‘‘ପାସାଦିକାସି ଅଯ୍ୟେ, ଇସିଦାସି ଵଯୋପି ତେ ଅପରିହୀନୋ;

କିଂ ଦିସ୍ୱାନ ଵ୍ୟାଲିକଂ, ଅଥାସି ନେକ୍ଖମ୍ମମନୁଯୁତ୍ତା’’।

୪୦୬।

ଏଵମନୁଯୁଞ୍ଜିଯମାନା ସା, ରହିତେ ଧମ୍ମଦେସନାକୁସଲା;

ଇସିଦାସୀ ଵଚନମବ୍ରଵି, ‘‘ସୁଣ ବୋଧି ଯଥାମ୍ହି ପବ୍ବଜିତା।

୪୦୭।

‘‘ଉଜ୍ଜେନିଯା ପୁରଵରେ, ମଯ୍ହଂ ପିତା ସୀଲସଂଵୁତୋ ସେଟ୍ଠି;

ତସ୍ସମ୍ହି ଏକଧୀତା, ପିଯା ମନାପା ଚ ଦଯିତା ଚ।

୪୦୮।

‘‘ଅଥ ମେ ସାକେତତୋ ଵରକା, ଆଗଚ୍ଛୁମୁତ୍ତମକୁଲୀନା;

ସେଟ୍ଠୀ ପହୂତରତନୋ, ତସ୍ସ ମମଂ ସୁଣ୍ହମଦାସି ତାତୋ।

୪୦୯।

‘‘ସସ୍ସୁଯା ସସ୍ସୁରସ୍ସ ଚ, ସାଯଂ ପାତଂ ପଣାମମୁପଗମ୍ମ;

ସିରସା କରୋମି ପାଦେ, ୱନ୍ଦାମି ଯଥାମ୍ହି ଅନୁସିଟ୍ଠା।

୪୧୦।

‘‘ଯା ମଯ୍ହଂ ସାମିକସ୍ସ, ଭଗିନିଯୋ ଭାତୁନୋ ପରିଜନୋ ୱା;

ତମେକୱରକମ୍ପି ଦିସ୍ୱା, ଉବ୍ବିଗ୍ଗା ଆସନଂ ଦେମି।

୪୧୧।

‘‘ଅନ୍ନେନ ଚ ପାନେନ ଚ, ଖଜ୍ଜେନ ଚ ଯଞ୍ଚ ତତ୍ଥ ସନ୍ନିହିତଂ;

ଛାଦେମି ଉପନଯାମି ଚ, ଦେମି ଚ ଯଂ ଯସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୪୧୨।

‘‘କାଲେନ ଉପଟ୍ଠହିତ୍ୱା [ଉଟ୍ଠହିତ୍ୱା (ସ୍ଯା। କ।), ଉପଟ୍ଠହିତୁଂ (?)], ଘରଂ ସମୁପଗମାମି ଉମ୍ମାରେ;

ଧୋୱନ୍ତୀ ହତ୍ଥପାଦେ, ପଞ୍ଜଲିକା ସାମିକମୁପେମି।

୪୧୩।

‘‘କୋଚ୍ଛଂ ପସାଦଂ ଅଞ୍ଜନିଞ୍ଚ, ଆଦାସକଞ୍ଚ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା;

ପରିକମ୍ମକାରିକା ୱିଯ, ସଯମେୱ ପତିଂ ୱିଭୂସେମି।

୪୧୪।

‘‘ସଯମେୱ ଓଦନଂ ସାଧଯାମି, ସଯମେୱ ଭାଜନଂ ଧୋୱନ୍ତୀ;

ମାତାୱ ଏକପୁତ୍ତକଂ, ତଥା [ତଦା (ସୀ।)] ଭତ୍ତାରଂ ପରିଚରାମି।

୪୧୫।

‘‘ଏୱଂ ମଂ ଭତ୍ତିକତଂ, ଅନୁରତ୍ତଂ କାରିକଂ ନିହତମାନଂ;

ଉଟ୍ଠାଯିକଂ [ଉଟ୍ଠାହିକଂ (କ।)] ଅନଲସଂ, ସୀଲୱତିଂ ଦୁସ୍ସତେ ଭତ୍ତା।

୪୧୬।

‘‘ସୋ ମାତରଞ୍ଚ ପିତରଞ୍ଚ, ଭଣତି ‘ଆପୁଚ୍ଛହଂ ଗମିସ୍ସାମି;

ଇସିଦାସିଯା ନ ସହ ୱଚ୍ଛଂ, ଏକାଗାରେହଂ [ଏକଘରେପ’ହଂ (?)] ସହ ୱତ୍ଥୁଂ’’।

୪୧୭।

‘‘‘ମା ଏୱଂ ପୁତ୍ତ ଅୱଚ, ଇସିଦାସୀ ପଣ୍ଡିତା ପରିବ୍ଯତ୍ତା;

ଉଟ୍ଠାଯିକା ଅନଲସା, କିଂ ତୁଯ୍ହଂ ନ ରୋଚତେ ପୁତ୍ତ’।

୪୧୮।

‘‘‘ନ ଚ ମେ ହିଂସତି କିଞ୍ଚି, ନ ଚହଂ ଇସିଦାସିଯା ସହ ୱଚ୍ଛଂ;

ଦେସ୍ସାୱ ମେ ଅଲଂ ମେ, ଅପୁଚ୍ଛାହଂ [ଆପୁଚ୍ଛାହଂ (ସ୍ଯା।), ଆପୁଚ୍ଛହଂ-ନାପୁଚ୍ଛହଂ (?)] ଗମିସ୍ସାମି’।

୪୧୯।

‘‘ତସ୍ସ ୱଚନଂ ସୁଣିତ୍ୱା, ସସ୍ସୁ ସସୁରୋ ଚ ମଂ ଅପୁଚ୍ଛିଂସୁ;

‘କିସ୍ସ [କିଂସ (?)] ତଯା ଅପରଦ୍ଧଂ, ଭଣ ୱିସ୍ସଟ୍ଠା ଯଥାଭୂତଂ’’।

୪୨୦।

‘‘‘ନପିହଂ ଅପରଜ୍ଝଂ କିଞ୍ଚି, ନପି ହିଂସେମି ନ ଭଣାମି ଦୁବ୍ବଚନଂ;

କିଂ ସକ୍କା କାତୁଯ୍ୟେ, ଯଂ ମଂ ୱିଦ୍ଦେସ୍ସତେ ଭତ୍ତା’।

୪୨୧।

‘‘ତେ ମଂ ପିତୁଘରଂ ପଟିନଯିଂସୁ, ୱିମନା ଦୁଖେନ ଅଧିଭୂତା;

‘ପୁତ୍ତମନୁରକ୍ଖମାନା, ଜିତାମ୍ହସେ ରୂପିନିଂ ଲକ୍ଖିଂ’’।

୪୨୨।

‘‘ଅଥ ମଂ ଅଦାସି ତାତୋ, ଅଡ୍ଢସ୍ସ ଘରମ୍ହି ଦୁତିଯକୁଲିକସ୍ସ;

ତତୋ ଉପଡ୍ଢସୁଙ୍କେନ, ଯେନ ମଂ ୱିନ୍ଦଥ ସେଟ୍ଠି।

୪୨୩।

‘‘ତସ୍ସପି ଘରମ୍ହି ମାସଂ, ଅୱସିଂ ଅଥ ସୋପି ମଂ ପଟିଚ୍ଛରଯି [ପଟିଚ୍ଛସି (ସୀ। କ।), ପଟିଚ୍ଛତି (ସ୍ଯା।), ପଟିଚ୍ଛରତି (କ।)];

ଦାସୀୱ ଉପଟ୍ଠହନ୍ତିଂ, ଅଦୂସିକଂ ସୀଲସମ୍ପନ୍ନଂ।

୪୨୪।

‘‘ଭିକ୍ଖାଯ ଚ ୱିଚରନ୍ତଂ, ଦମକଂ ଦନ୍ତଂ ମେ ପିତା ଭଣତି;

‘ହୋହିସି [ସୋହିସି (ସଙ୍କଡ଼)] ମେ ଜାମାତା, ନିକ୍ଖିପ ପୋଟ୍ଟିଞ୍ଚ [ପୋନ୍ତିଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଘଟିକଞ୍ଚ’।

୪୨୫।

‘‘ସୋପି ୱସିତ୍ୱା ପକ୍ଖଂ [ପକ୍କମଥ (ସୀ।)], ଅଥ ତାତଂ ଭଣତି ‘ଦେହି ମେ ପୋଟ୍ଟିଂ;

ଘଟିକଞ୍ଚ ମଲ୍ଲକଞ୍ଚ, ପୁନପି ଭିକ୍ଖଂ ଚରିସ୍ସାମି’।

୪୨୬।

‘‘ଅଥ ନଂ ଭଣତୀ ତାତୋ, ଅମ୍ମା ସବ୍ବୋ ଚ ମେ ଞାତିଗଣୱଗ୍ଗୋ;

‘କିଂ ତେ ନ କୀରତି ଇଧ, ଭଣ ଖିପ୍ପଂ ତଂ ତେ କରିହି’ତି।

୪୨୭।

‘‘ଏୱଂ ଭଣିତୋ ଭଣତି, ‘ଯଦି ମେ ଅତ୍ତା ସକ୍କୋତି ଅଲଂ ମୟ୍ହଂ;

ଇସିଦାସିଯା ନ ସହ ୱଚ୍ଛଂ, ଏକଘରେହଂ ସହ ୱତ୍ଥୁଂ’।

୪୨୮।

‘‘ୱିସ୍ସଜ୍ଜିତୋ ଗତୋ ସୋ, ଅହମ୍ପି ଏକାକିନୀ ୱିଚିନ୍ତେମି;

‘ଆପୁଚ୍ଛିତୂନ ଗଚ୍ଛଂ, ମରିତୁଯେ [ମରିତାଯେ (ସୀ।), ମରିତୁଂ (ସ୍ୟା।)] ୱା ପବ୍ବଜିସ୍ସଂ ୱା’।

୪୨୯।

‘‘ଅଥ ଅୟ୍ୟା ଜିନଦତ୍ତା, ଆଗଚ୍ଛୀ ଗୋଚରାଯ ଚରମାନା;

ତାତକୁଲଂ ୱିନଯଧରୀ, ବହୁସ୍ସୁତା ସୀଲସମ୍ପନ୍ନା।

୪୩୦।

‘‘ତଂ ଦିସ୍ୱାନ ଅମ୍ହାକଂ, ଉଟ୍ଠାଯାସନଂ ତସ୍ସା ପଞ୍ଞାପଯିଂ;

ନିସିନ୍ନାଯ ଚ ପାଦେ, ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଭୋଜନମଦାସିଂ।

୪୩୧।

‘‘ଅନ୍ନେନ ଚ ପାନେନ ଚ, ଖଜ୍ଜେନ ଚ ଯଞ୍ଚ ତତ୍ଥ ସନ୍ନିହିତଂ;

ସନ୍ତପ୍ପଯିତ୍ୱା ଅୱଚଂ, ‘ଅୟ୍ୟେ ଇଚ୍ଛାମି ପବ୍ବଜିତୁଂ’।

୪୩୨।

‘‘ଅଥ ମଂ ଭଣତୀ ତାତୋ, ‘ଇଧେଓ ପୁତ୍ତକ [ପୁତ୍ତିକେ (ସ୍ୟା। କ।)] ଚରାହି ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମଂ;

ଅନ୍ନେନ ଚ ପାନେନ ଚ, ତପ୍ପଯ ସମଣେ ଦ୍ୱିଜାତୀ ଚ’।

୪୩୩।

‘‘ଅଥହଂ ଭଣାମି ତାତଂ, ରୋଦନ୍ତୀ ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଣାମେତ୍ୱା;

‘ପାପଞ୍ହି ମଯା ପକତଂ, କମ୍ମଂ ତଂ ନିଜ୍ଜରେସ୍ସାମି’।

୪୩୪।

‘‘ଅଥ ମଂ ଭଣତୀ ତାତୋ, ‘ପାପୁଣ ବୋଧିଞ୍ଚ ଅଗ୍ଗଧମ୍ମଞ୍ଚ;

ନିବ୍ବାନଞ୍ଚ ଲଭସ୍ସୁ, ଯଂ ସଚ୍ଛିକରୀ ଦ୍ୱିପଦସେଟ୍ଠୋ’।

୪୩୫।

‘‘ମାତାପିତୂ ଅଭିୱାଦଯିତ୍ୱା, ସବ୍ବଞ୍ଚ ଞାତିଗଣୱଗ୍ଗଂ;

ସତ୍ତାହଂ ପବ୍ବଜିତା, ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅଫସ୍ସଯିଂ।

୪୩୬।

‘‘ଜାନାମି ଅତ୍ତନୋ ସତ୍ତ, ଜାତିଯୋ ଯସ୍ସଯଂ ଫଲୱିପାକୋ;

ତଂ ତୱ ଆଚିକ୍ଖିସ୍ସଂ, ତଂ ଏକମନା ନିସାମେହି।

୪୩୭।

‘‘ନଗରମ୍ହି ଏରକଚ୍ଛେ [ଏରକକଚ୍ଛେ (ସ୍ୟା। କ।)], ସୁୱଣ୍ଣକାରୋ ଅହଂ ପହୂତଧନୋ;

ଯୋବ୍ବନମଦେନ ମତ୍ତୋ ସୋ, ପରଦାରଂ ଅସେୱିହଂ।

୪୩୮।

‘‘ସୋହଂ ତତୋ ଚୱିତ୍ୱା, ନିରଯମ୍ହି ଅପଚ୍ଚିସଂ ଚିରଂ;

ପକ୍କୋ ତତୋ ଚ ଉଟ୍ଠହିତ୍ୱା, ମକ୍କଟିଯା କୁଚ୍ଛିମୋକ୍କମିଂ।

୪୩୯।

‘‘ସତ୍ତାହଜାତକଂ ମଂ, ମହାକପି ଯୂଥପୋ ନିଲ୍ଲଚ୍ଛେସି;

ତସ୍ସେତଂ କମ୍ମଫଲଂ, ଯଥାପି ଗନ୍ତ୍ୱାନ ପରଦାରଂ।

୪୪୦।

‘‘ସୋହଂ ତତୋ ଚୱିତ୍ୱା, କାଲଂ କରିତ୍ୱା ସିନ୍ଧୱାରଞ୍ଞେ;

କାଣାଯ ଚ ଖଞ୍ଜାଯ ଚ, ଏଢଅକିଯା କୁଚ୍ଛିମୋକ୍କମିଂ।

୪୪୧।

‘‘ଦ୍ୱାଦସ ୱସ୍ସାନି ଅହଂ, ନିଲ୍ଲଚ୍ଛିତୋ ଦାରକେ ପରିୱହିତ୍ୱା;

କିମିନାୱଙ୍ଗୋ ଅକଲ୍ଲୋ, ଯଥାପି ଗନ୍ତ୍ୱାନ ପରଦାରଂ।

୪୪୨।

‘‘ସୋହଂ ତତୋ ଚୱିତ୍ୱା, ଗୋୱାଣିଜକସ୍ସ ଗାୱିଯା ଜାତୋ;

ୱଚ୍ଛୋ ଲାଖାତମ୍ବୋ, ନିଲ୍ଲଚ୍ଛିତୋ ଦ୍ୱାଦସେ ମାସେ।

୪୪୩।

‘‘ୱୋଢୂନ [ତେ ପୁନ (ସ୍ୟା। କ।), ୱୋଧୂନ (କ। ଅଟ୍ଠ।)] ନଙ୍ଗଲମହଂ, ସକଟଞ୍ଚ ଧାରଯାମି;

ଅନ୍ଧୋୱଙ୍ଗୋ ଅକଲ୍ଲୋ, ଯଥାପି ଗନ୍ତ୍ୱାନ ପରଦାରଂ।

୪୪୪।

‘‘ସୋହଂ ତତୋ ଚୱିତ୍ୱା, ୱୀଥିଯା ଦାସିଯା ଘରେ ଜାତୋ;

ନେୱ ମହିଲା ନ ପୁରିସୋ, ଯଥାପି ଗନ୍ତ୍ୱାନ ପରଦାରଂ।

୪୪୫।

‘‘ତିଂସତିୱସ୍ସମ୍ହି ମତୋ, ସାକଟିକକୁଲମ୍ହି ଦାରିକା ଜାତା;

କପଣମ୍ହି ଅପ୍ପଭୋଗେ, ଧନିକ [ଅଣିକ (ଅଟ୍ଠ।), ତଂସଂୱଣ୍ଣନାଯମ୍ପି ଅତ୍ଥଯୁତ୍ତି ଗୱେସିତବ୍ବା] ପୁରିସପାତବହୁଲମ୍ହି।

୪୪୬।

‘‘ତଂ ମଂ ତତୋ ସତ୍ଥୱାହୋ, ଉସ୍ସନ୍ନାଯ ୱିପୁଲାଯ ୱଡ୍ଢିଯା;

ଓକଡ୍ଢତି ୱିଲପନ୍ତିଂ, ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କୁଲଘରସ୍ମା।

୪୪୭।

‘‘ଅଥ ସୋଢଅସମେ ୱସ୍ସେ, ଦିସ୍ୱା ମଂ ପତ୍ତଯୋବ୍ବନଂ କଞ୍ଞଂ;

ଓରୁନ୍ଧତସ୍ସ ପୁତ୍ତୋ, ଗିରିଦାସୋ ନାମ ନାମେନ।

୪୪୮।

‘‘ତସ୍ସପି ଅଞ୍ଞା ଭରିଯା, ସୀଲୱତୀ ଗୁଣୱତୀ ଯସୱତୀ ଚ;

ଅନୁରତ୍ତା [ଅନୁୱତ୍ତା (କ॰)] ଭତ୍ତାରଂ, ତସ୍ସାହଂ [ତସ୍ସ ତଂ (?)] ୱିଦ୍ଦେସନମକାସିଂ।

୪୪୯।

‘‘ତସ୍ସେତଂ କମ୍ମଫଲଂ, ଯଂ ମଂ ଅପକୀରିତୂନ ଗଚ୍ଛନ୍ତି;

ଦାସୀୱ ଉପଟ୍ଠହନ୍ତିଂ, ତସ୍ସପି ଅନ୍ତୋ କତୋ ମଯା’’ତି।

… ଇସିଦାସୀ ଥେରୀ…।

ଚତ୍ତାଲୀସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୬। ମହାନିପାତୋ

୧। ସୁମେଧାଥେରୀଗାଥା

୪୫୦।

ମନ୍ତାୱତିଯା ନଗରେ, ରଞ୍ଞୋ କୋଞ୍ଚସ୍ସ ଅଗ୍ଗମହେସିଯା;

ଧୀତା ଆସିଂ ସୁମେଧା, ପସାଦିତା ସାସନକରେହି।

୪୫୧।

ସୀଲୱତୀ ଚିତ୍ତକଥା, ବହୁସ୍ସୁତା ବୁଦ୍ଧସାସନେ ୱିନୀତା;

ମାତାପିତରୋ ଉପଗମ୍ମ, ଭଣତି ‘‘ଉଭଯୋ ନିସାମେଥ।

୪୫୨।

‘‘ନିବ୍ବାନାଭିରତାହଂ, ଅସସ୍ସତଂ ଭୱଗତଂ ଯଦିପି ଦିବ୍ବଂ;

କିମଙ୍ଗଂ ପନ [କିମଙ୍ଗ ପନ (ସୀ। ସ୍ୟା।), କିଂ ପନ (?)] ତୁଚ୍ଛା କାମା, ଅପ୍ପସ୍ସାଦା ବହୁୱିଘାତା।

୪୫୩।

‘‘କାମା କଟୁକା ଆସୀୱିସୂପମା, ଯେସୁ ମୁଚ୍ଛିତା ବାଲା;

ତେ ଦୀଘରତ୍ତଂ ନିରଯେ, ସମପ୍ପିତା ହଞ୍ଞନ୍ତେ ଦୁକ୍ଖିତା [ହଞ୍ଞରେ ଦୁଖିତା (?)]।

୪୫୪।

‘‘ସୋଚନ୍ତି ପାପକମ୍ମା, ୱିନିପାତେ ପାପୱଦ୍ଧିନୋ ସଦା;

କାଯେନ ଚ ୱାଚାଯ ଚ, ମନସା ଚ ଅସଂୱୁତା ବାଲା।

୪୫୫।

‘‘ବାଲା ତେ ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା, ଅଚେତନା ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯୋରୁଦ୍ଧା;

ଦେସନ୍ତେ ଅଜାନନ୍ତା, ନ ବୁଜ୍ଝରେ ଅରିଯସଚ୍ଚାନି।

୪୫୬।

‘‘ସଚ୍ଚାନି ଅମ୍ମ ବୁଦ୍ଧୱରଦେସିତାନି, ତେ ବହୁତରା ଅଜାନନ୍ତା ଯେ;

ଅଭିନନ୍ଦନ୍ତି ଭୱଗତଂ, ପିହେନ୍ତି ଦେୱେସୁ ଉପପତ୍ତିଂ।

୪୫୭।

‘‘ଦେୱେସୁପି ଉପପତ୍ତି, ଅସସ୍ସତା ଭୱଗତେ ଅନିଚ୍ଚମ୍ହି;

ନ ଚ ସନ୍ତସନ୍ତି ବାଲା, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଜାଯିତବ୍ବସ୍ସ।

୪୫୮।

‘‘ଚତ୍ତାରୋ ୱିନିପାତା, ଦୁୱେ [ଦ୍ୱେ (ସଙ୍ଗ୍ଚ)] ଚ ଗତିଯୋ କଥଞ୍ଚି ଲବ୍ଭନ୍ତି;

ନ ଚ ୱିନିପାତଗତାନଂ, ପବ୍ବଜ୍ଜା ଅତ୍ଥି ନିରଯେସୁ।

୪୫୯।

‘‘ଅନୁଜାନାଥ ମଂ ଉଭଯୋ, ପବ୍ବଜିତୁଂ ଦସବଲସ୍ସ ପାୱଚନେ;

ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କା ଘଟିସ୍ସଂ, ଜାତିମରଣପ୍ପହାନାଯ।

୪୬୦।

‘‘କିଂ ଭୱଗତେ [ଭୱଗତେନ (ସ୍ୟା।)] ଅଭିନନ୍ଦିତେନ, କାଯକଲିନା ଅସାରେନ;

ଭୱତଣ୍ହାଯ ନିରୋଧା, ଅନୁଜାନାଥ ପବ୍ବଜିସ୍ସାମି।

୪୬୧।

‘‘ବୁଦ୍ଧାନଂ ଉପ୍ପାଦୋ ୱିୱଜ୍ଜିତୋ, ଅକ୍ଖଣୋ ଖଣୋ ଲଦ୍ଧୋ;

ସୀଲାନି ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ, ଯାୱଜୀୱଂ ନ ଦୂସେଯ୍ୟଂ’’।

୪୬୨।

ଏୱଂ ଭଣତି ସୁମେଧା, ମାତାପିତରୋ ‘‘ନ ତାୱ ଆହାରଂ;

ଆହରିସ୍ସଂ [ଆହରିଯାମି (ସୀ।), ଆହାରିସଂ (?)] ଗହଟ୍ଠା, ମରଣୱସଂ ଗତାୱ ହେସ୍ସାମି’’।

୪୬୩।

ମାତା ଦୁକ୍ଖିତା ରୋଦତି ପିତା ଚ, ଅସ୍ସା ସବ୍ବସୋ ସମଭିହତୋ;

ଘଟେନ୍ତି ସଞ୍ଞାପେତୁଂ, ପାସାଦତଲେ ଛମାପତିତଂ।

୪୬୪।

‘‘ଉଟ୍ଠେହି ପୁତ୍ତକ କିଂ ସୋଚିତେନ, ଦିନ୍ନାସି ୱାରଣୱତିମ୍ହି;

ରାଜା ଅନୀକରତ୍ତୋ [ଅଣୀକଦତ୍ତୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ଅଭିରୂପୋ ତସ୍ସ ଵଂ ଦିନ୍ନା।

୪୬୫।

''ଅଗ୍ଗମହେସୀ ଭଵିସ୍ସସି, ଅନିକରତ୍ତସ୍ସ ରାଜିନୋ ଭରିୟା;

ସୀଲାନି ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ, ପବ୍ବଜ୍ଜା ଦୁକ୍କରା ପୁତ୍ତକା।

୪୬୬।

''ରଜ୍ଜେ ଆଣାଧନମିସ୍ସରିୟଂ, ଭୋଗା ସୁଖା ଦହରିକାସି;

ଭୁଞ୍ଜାହି କାମଭୋଗେ, ଵାରେୟ୍ୟଂ ହୋତୁ ତେ ପୁତ୍ତ''।

୪୬୭।

ଅଥ ନେ ଭଣତି ସୁମେଧା, ''ମା ଏଦିସିକାନି ଭଵଗତମସାରଂ;

ପବ୍ବଜ୍ଜା ଵା ହୋହିତି, ମରଣଂ ଵା ମେ ନ ଚେଵ ଵାରେୟ୍ୟଂ।

୪୬୮।

''କିମିଵ ପୂତିକାୟମସୁଚିଂ, ସଵନଗନ୍ଧଂ ଭୟାନକଂ କୁଣପଂ;

ଅଭିସଂଵିସେୟ୍ୟଂ ଭସ୍ତଂ, ଅସକିଂ ପଗ୍ଘରିତଂ ଅସୁଚିପୁଣ୍ଣଂ।

୪୬୯।

''କିମିଵ ତାହଂ ଜାନନ୍ତୀ, ଵିକୂଲକଂ ମଂସସୋଣିତୁପଲିତ୍ତଂ;

କିମିକୁଲାଲୟଂ ସକୁଣଭତ୍ତଂ, କଳେଵରଂ କିସ୍ସ ଦିୟ୍ୟତି।

୪୭୦।

''ନିବ୍ବୁୟ୍ହତି ସୁସାନଂ, ଅଚିରଂ କାୟୋ ଅପେତଵିଞ୍ଞାଣୋ;

ଛୁଦ୍ଧୋ [ଛଡ୍ଡିତୋ (ସ୍ୟା।), ଛୁଟ୍ଟୋ (କ।)] କଳଙ୍ଗରଂ ଵିୟ, ଜିଗୁଚ୍ଛମାନେହି ଞାତୀହି।

୪୭୧।

''ଛୁଦ୍ଧୂନ [ଛଡ୍ଡୂନ (ସ୍ୟା।), ଛୁଟ୍ଟୂନ (କ।)] ନଂ ସୁସାନେ, ପରଭତ୍ତଂ ନ୍ହାୟନ୍ତି [ନ୍ହାୟରେ (?)] ଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତା;

ନିୟକା ମାତାପିତରୋ, କିଂ ପନ ସାଧାରଣା ଜନତା।

୪୭୨।

''ଅଜ୍ଝୋସିତା ଅସାରେ, କଳେଵରେ ଅଟ୍ଠିନ୍ହାରୁସଙ୍ଘାତେ;

ଖେଠଅସ୍ସୁଚାରସ୍ସୱ, ପରିପୁଣ୍ଣେ [ଖେଠଅସ୍ସୁଚାରପସ୍ସୱପରିପୁଣ୍ଣେ (ସୀ।)] ପୂତିକାଯମ୍ହି।

୪୭୩।

‘‘ଯୋ ନଂ ୱିନିବ୍ଭୁଜିତ୍ୱା, ଅବ୍ଭନ୍ତରମସ୍ସ ବାହିରଂ କଯିରା ;

ଗନ୍ଧସ୍ସ ଅସହମାନା, ସକାପି ମାତା ଜିଗୁଚ୍ଛେଯ୍ୟ।

୪୭୪।

‘‘ଖନ୍ଧଧାତୁଆଯତନଂ, ସଙ୍ଖତଂ ଜାତିମୂଲକଂ ଦୁକ୍ଖଂ;

ଯୋନିସୋ ଅନୁୱିଚିନନ୍ତୀ, ୱାରେଯ୍ୟଂ କିସ୍ସ ଇଚ୍ଛେଯ୍ୟଂ।

୪୭୫।

‘‘ଦିୱସେ ଦିୱସେ ତିସତ୍ତି, ସତାନି ନୱନୱା ପତେଯ୍ୟୁଂ କାଯମ୍ହି;

ୱସ୍ସସତମ୍ପି ଚ ଘାତୋ, ସେଯ୍ୟୋ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚେୱଂ ଖଯୋ।

୪୭୬।

‘‘ଅଜ୍ଝୁପଗଚ୍ଛେ ଘାତଂ, ଯୋ ୱିଞ୍ଞାଯେୱଂ ସତ୍ଥୁନୋ ୱଚନଂ;

‘ଦୀଘୋ ତେସଂ [ୱୋ (କ।)] ସଂସାରୋ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ହଞ୍ଞମାନାନଂ’।

୪୭୭।

‘‘ଦେୱେସୁ ମନୁସ୍ସେସୁ ଚ, ତିରଚ୍ଛାନଯୋନିଯା ଅସୁରକାଯେ;

ପେତେସୁ ଚ ନିରଯେସୁ ଚ, ଅପରିମିତା ଦିସ୍ସରେ ଘାତା।

୪୭୮।

‘‘ଘାତା ନିରଯେସୁ ବହୂ, ୱିନିପାତଗତସ୍ସ ପୀଳିଯମାନସ୍ସ [କିଲିସ୍ସମାନସ୍ସ (ସ୍ୟା। କ।)];

ଦେୱେସୁପି ଅତ୍ତାଣଂ, ନିବ୍ବାନସୁଖା ପରଂ ନତ୍ଥି।

୪୭୯।

‘‘ପତ୍ତା ତେ ନିବ୍ବାନଂ, ଯେ ଯୁତ୍ତା ଦସବଲସ୍ସ ପାୱଚନେ;

ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କା ଘଟେନ୍ତି, ଜାତିମରଣପ୍ପହାନାଯ।

୪୮୦।

‘‘ଅଜ୍ଜେୱ ତାତଭିନିକ୍ଖମିସ୍ସଂ, ଭୋଗେହି କିଂ ଅସାରେହି;

ନିବ୍ବିନ୍ନା ମେ କାମା, ୱନ୍ତସମା ତାଲୱତ୍ଥୁକତା’’।

୪୮୧।

ସା ଚେୱଂ ଭଣତି ପିତରମନୀକରତ୍ତୋ ଚ ଯସ୍ସ ସା ଦିନ୍ନା;

ଉପଯାସି ୱାରଣୱତେ, ୱାରେଯ୍ୟମୁପଟ୍ଠିତେ କାଲେ।

୪୮୨।

ଅଥ ଅସିତନିଚିତମୁଦୁକେ, କେସେ ଖଗ୍ଗେନ ଛିନ୍ଦିଯ ସୁମେଧା;

ପାସାଦଂ ପିଦହିତ୍ୱା [ପିଧେତ୍ୱା (ସୀ। ସ୍ୟା।), ପିଧିତ୍ୱା (କ।)], ପଠମଜ୍ଝାନଂ ସମାପଜ୍ଜି।

୪୮୩।

ସା ଚ ତହିଂ ସମାପନ୍ନା, ଅନୀକରତ୍ତୋ ଚ ଆଗତୋ ନଗରଂ;

ପାସାଦେ ଚ [ପାସାଦେୱ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସୁମେଧା, ଅନିଚ୍ଚସଞ୍ଞଂ [ଅନିଚ୍ଚସଞ୍ଞା (ସବ୍ବତ୍ଥ)] ସୁଭାୱେତି।

୪୮୪।

ସା ଚ ମନସି କରୋତି, ଅନୀକରତ୍ତୋ ଚ ଆରୁହୀ ତୁରିତଂ;

ମଣିକନକଭୂସିତଙ୍ଗୋ, କତଞ୍ଜଲୀ ଯାଚତି ସୁମେଧଂ।

୪୮୫।

‘‘ରଜ୍ଜେ ଆଣାଧନମିସ୍ସରିଯଂ, ଭୋଗା ସୁଖା ଦହରିକାସି;

ଭୁଞ୍ଜାହି କାମଭୋଗେ, କାମସୁଖା ଦୁଲ୍ଲଭା ଲୋକେ।

୪୮୬।

‘‘ନିସ୍ସଟ୍ଠଂ ତେ ରଜ୍ଜଂ, ଭୋଗେ ଭୁଞ୍ଜସ୍ସୁ ଦେହି ଦାନାନି;

ମା ଦୁମ୍ମନା ଅହୋସି, ମାତାପିତରୋ ତେ ଦୁକ୍ଖିତା’’ [ମାତାପିତରୋ ଚ ତେ ଦୁଖିତା (?)]।

୪୮୭।

ତଂ ତଂ ଭଣତି ସୁମେଧା, କାମେହି ଅନତ୍ଥିକା ୱିଗତମୋହା;

‘‘ମା କାମେ ଅଭିନନ୍ଦି, କାମେସ୍ୱାଦୀନୱଂ ପସ୍ସ।

୪୮୮।

‘‘ଚାତୁଦ୍ଦୀପୋ ରାଜା ମନ୍ଧାତା, ଆସି କାମଭୋଗିନ ମଗ୍ଗୋ;

ଅତିତ୍ତୋ କାଲଙ୍କତୋ, ନ ଚସ୍ସ ପରିପୂରିତା ଇଚ୍ଛା।

୪୮୯।

‘‘ସତ୍ତ ରତନାନି ୱସ୍ସେୟ୍ୟ, ୱୁଟ୍ଠିମା ଦସଦିସା ସମନ୍ତେନ;

ନ ଚତ୍ଥି ତିତ୍ତି କାମାନଂ, ଅତିତ୍ତାୱ ମରନ୍ତି ନରା।

୪୯୦।

‘‘ଅସିସୂନୂପମା କାମା, କାମା ସପ୍ପସିରୋପମା;

ଉକ୍କୋପମା ଅନୁଦହନ୍ତି, ଅଟ୍ଠିକଙ୍କଲ [କଙ୍ଖଲ (ସୀ।)] ସନ୍ନିଭା।

୪୯୧।

‘‘ଅନିଚ୍ଚା ଅଦ୍ଧୁୱା କାମା, ବହୁଦୁକ୍ଖା ମହାୱିସା;

ଅୟୋଗୁଳୋୱ ସନ୍ତତ୍ତୋ, ଅଘମୂଲା ଦୁଖପ୍ଫଲା।

୪୯୨।

‘‘ରୁକ୍ଖପ୍ଫଲୂପମା କାମା, ମଂସପେସୂପମା ଦୁଖା;

ସୁପିନୋପମା ୱଞ୍ଚନିୟା, କାମା ଯାଚିତକୂପମା।

୪୯୩।

‘‘ସତ୍ତିସୂଲୂପମା କାମା, ରୋଗୋ ଗଣ୍ଡୋ ଅଘଂ ନିଘଂ;

ଅଙ୍ଗାରକାସୁସଦିସା, ଅଘମୂଲଂ ଭୟଂ ୱଧୋ।

୪୯୪।

‘‘ଏୱଂ ବହୁଦୁକ୍ଖା କାମା, ଅକ୍ଖାତା ଅନ୍ତରାୟିକା;

ଗଚ୍ଛଥ ନ ମେ ଭଗୱତେ, ୱିସ୍ସାସୋ ଅତ୍ଥି ଅତ୍ତନୋ।

୪୯୫।

‘‘କିଂ ମମ ପରୋ କରିସ୍ସତି, ଅତ୍ତନୋ ସୀସମ୍ହି ଡୟ୍ହମାନମ୍ହି;

ଅନୁବନ୍ଧେ ଜରାମରଣେ, ତସ୍ସ ଘାତାୟ ଘଟିତବ୍ବଂ’’।

୪୯୬।

ଦ୍ୱାରଂ ଅପାପୁରିତ୍ୱାନହଂ [ଅୱାପୁରିତ୍ୱାହଂ (ସୀ।)], ମାତାପିତରୋ ଅନୀକରତ୍ତଞ୍ଚ;

ଦିସ୍ୱାନ ଛମଂ ନିସିନ୍ନେ, ରୋଦନ୍ତେ ଇଦମୱୋଚଂ।

୪୯୭।

‘‘ଦୀଘୋ ବାଲାନଂ ସଂସାରୋ, ପୁନପ୍ପୁନଞ୍ଚ ରୋଦତଂ;

ଅନମତଗ୍ଗେ ପିତୁ ମରଣେ, ଭାତୁ ୱଧେ ଅତ୍ତନୋ ଚ ୱଧେ।

୪୯୮।

‘‘ଅସ୍ସୁ ଥଞ୍ଞଂ ରୁଧିରଂ, ସଂସାରଂ ଅନମତଗ୍ଗତୋ ସରଥ;

ସତ୍ତାନଂ ସଂସରତଂ, ସରାହି ଅଟ୍ଠୀନଞ୍ଚ ସନ୍ନିଚଯଂ।

୪୯୯।

‘‘ସର ଚତୁରୋଦଧୀ [ସରସ୍ସୁ ଚତୁରୋ ଉଦଧୀ (?)], ଉପନୀତେ ଅସ୍ସୁଥଞ୍ଞରୁଧିରମ୍ହି;

ସର ଏକକପ୍ପମଟ୍ଠୀନଂ, ସଞ୍ଚଯଂ ୱିପୁଲେନ ସମଂ।

୫୦୦।

‘‘ଅନମତଗ୍ଗେ ସଂସରତୋ, ମହିଂ [ମହାମହିଂ (?)] ଜମ୍ବୁଦୀପମୁପନୀତଂ;

କୋଲଟ୍ଠିମତ୍ତଗୁଳିକା, ମାତା ମାତୁସ୍ୱେୱ ନପ୍ପହୋନ୍ତି।

୫୦୧।

‘‘ତିଣକଟ୍ଠସାଖାପଲାସଂ [ସର ତିଣକଟ୍ଠସାଖାପଲାସଂ (ସୀ।)], ଉପନୀତଂ ଅନମତଗ୍ଗତୋ ସର;

ଚତୁରଙ୍ଗୁଲିକା ଘଟିକା, ପିତୁପିତୁସ୍ୱେୱ ନପ୍ପହୋନ୍ତି।

୫୦୨।

‘‘ସର କାଣକଚ୍ଛପଂ ପୁବ୍ବସମୁଦ୍ଦେ, ଅପରତୋ ଚ ଯୁଗଛିଦ୍ଦଂ;

ସିରଂ [ସର (ସୀ।)] ତସ୍ସ ଚ ପଟିମୁକ୍କଂ, ମନୁସ୍ସଲାଭମ୍ହି ଓପମ୍ମଂ।

୫୦୩।

‘‘ସର ରୂପଂ ଫେଣପିଣ୍ଡୋପମସ୍ସ, କାଯକଲିନୋ ଅସାରସ୍ସ;

ଖନ୍ଧେ ପସ୍ସ ଅନିଚ୍ଚେ, ସରାହି ନିରଯେ ବହୁୱିଘାତେ।

୫୦୪।

‘‘ସର କଟସିଂ ୱଢ୍େଢନ୍ତେ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ତାସୁ ତାସୁ ଜାତୀସୁ;

ସର କୁମ୍ଭୀଲଭୟାନି ଚ, ସରାହି ଚତ୍ତାରି ସଚ୍ଚାନି।

୫୦୫।

‘‘ଅମତମ୍ହି ୱିଜ୍ଜମାନେ, କିଂ ତୱ ପଞ୍ଚକଟୁକେନ ପୀତେନ;

ସଦ୍ଧା ହି କାମରତିୟୋ, କଟୁକତରା ପଞ୍ଚକଟୁକେନ।

୫୦୬।

‘‘ଅମତମ୍ହି ୱିଜ୍ଜମାନେ, କିଂ ତୱ କାମେହି ଯେ ପରିଢାହା [ସପରିଢାହା (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)];

ସଦ୍ଧା ହି କାମରତିୟୋ, ଜଲିତା କୁଥିତା କମ୍ପିତା ସନ୍ତାପିତା।

୫୦୭।

‘‘ଅସପତ୍ତମ୍ହି ସମାନେ, କିଂ ତୱ କାମେହି ଯେ ବହୁସପତ୍ତା;

ରାଜଗ୍ଗିଚୋରୌଦକପ୍ପିୟେହି, ସାଧାରଣା କାମା ବହୁସପତ୍ତା।

୫୦୮।

‘‘ମୋକ୍ଖମ୍ହି ୱିଜ୍ଜମାନେ, କିଂ ତୱ କାମେହି ଯେସୁ ୱଧବନ୍ଧୋ;

କାମେସୁ ହି ଅସକାମା, ୱଧବନ୍ଧଦୁଖାନି ଅନୁଭୋନ୍ତି।

୫୦୯।

‘‘ଆଦୀପିତା ତିଣୁକ୍କା, ଗଣ୍ହନ୍ତଂ ଦହନ୍ତି ନେୱ ମୁଞ୍ଚନ୍ତଂ;

ଉକ୍କୋପମା ହି କାମା, ଦହନ୍ତି ଯେ ତେ ନ ମୁଞ୍ଚନ୍ତି।

୫୧୦।

‘‘ମା ଅପ୍ପକସ୍ସ ହେତୁ, କାମସୁଖସ୍ସ ୱିପୁଲଂ ଜହୀ ସୁଖଂ;

ମା ପୁଥୁଲୋମୋୱ ବଢିଇସଂ, ଗିଲିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ୱିହଞ୍ଞସି।

୫୧୧।

‘‘କାମଂ କାମେସୁ ଦମସ୍ସୁ, ତାୱ ସୁନଖୋୱ ସଙ୍ଖଲାବଦ୍ଧୋ;

କାହିନ୍ତି ଖୁ ତଂ କାମା, ଛାତା ସୁନଖଂୱ ଚଣ୍ଡାଲା।

୫୧୨।

''ଅପରିମିତଞ୍ଚ ଦୁକ୍ଖଂ, ବହୂନି ଚ ଚିତ୍ତଦୋମନସ୍ସାନି;

ଅନୁଭୋହିସି କାମଯୁତ୍ତୋ, ପଟିନିସ୍ସଜ [ପଟିନିସ୍ସର (ସୀ।)] ଅଦ୍ଧୁୱେ କାମେ।

୫୧୩।

''ଅଜରମ୍ହି ୱିଜ୍ଜମାନେ, କିଂ ତୱ କାମେହି [ଯେସୁ ଜରାଯ ଚ; ମରଣବ୍ୟାଧିହି ଗହିତା (?)] ଯେସୁ ଜରା;

ମରଣବ୍ୟାଧିଗହିତା [ଯେସୁ ଜରାଯ ଚ; ମରଣବ୍ୟାଧିହି ଗହିତା (?)], ସବ୍ବା ସବ୍ବତ୍ଥ ଜାତିଯୋ।

୫୧୪।

''ଇଦମଜରମିଦମମରଂ [ଇଦଂ ଅଜରଂ ଇଦଂ ଅମରଂ (?)], ଇଦମଜରାମରଂ ପଦମସୋକଂ;

ଅସପତ୍ତମସମ୍ବାଧଂ, ଅଖଲିତମଭଯଂ ନିରୁପତାପଂ।

୫୧୫।

''ଅଧିଗତମିଦଂ ବହୂହି, ଅମତଂ ଅଜ୍ଜାପି ଚ ଲଭନୀଯମିଦଂ;

ଯୋ ଯୋନିସୋ ପଯୁଞ୍ଜତି, ନ ଚ ସକ୍କା ଅଘଟମାନେନ''।

୫୧୬।

ଏୱଂ ଭଣତି ସୁମେଧା, ସଙ୍ଖାରଗତେ ରତିଂ ଅଲଭମାନା;

ଅନୁନେନ୍ତୀ ଅନିକରତ୍ତଂ, କେସେ ଚ ଛମଂ ଖିପି ସୁମେଧା।

୫୧୭।

ଉଟ୍ଠାଯ ଅନିକରତ୍ତୋ, ପଞ୍ଜଲିକୋ ଯାଚିତସ୍ସା ପିତରଂ ସୋ;

''ୱିସ୍ସଜ୍ଜେଥ ସୁମେଧଂ, ପବ୍ବଜିତୁଂ ୱିମୋକ୍ଖସଚ୍ଚଦସ୍ସା''।

୫୧୮।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜିତା ମାତାପିତୂହି, ପବ୍ବଜି ସୋକଭଯଭୀତା;

ଛ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତା, ଅଗ୍ଗଫଲଂ ସିକ୍ଖମାନାଯ।

୫୧୯।

ଅଚ୍ଛରିଯମବ୍ଭୁତଂ ତଂ, ନିବ୍ବାନଂ ଆସି ରାଜକଞ୍ଞାଯ;

ପୁବ୍ବେନିୱାସଚରିତଂ, ଯଥା ବ୍ଯାକରି ପଚ୍ଛିମେ କାଲେ।

୫୨୦।

‘‘ଭଗୱତି କୋଣାଗମନେ, ସଙ୍ଘାରାମମ୍ହି ନୱନିୱେସମ୍ହି;

ସଖିଯୋ ତିସ୍ସୋ ଜନିଯୋ, ୱିହାରଦାନଂ ଅଦାସିମ୍ହ।

୫୨୧।

‘‘ଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସତକ୍ଖତ୍ତୁଂ, ଦସସତକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସତାନି ଚ ସତକ୍ଖତ୍ତୁଂ;

ଦେୱେସୁ ଉପ୍ପଜ୍ଜିମ୍ହ, କୋ ପନ ୱାଦୋ ମନୁସ୍ସେସୁ।

୫୨୨।

‘‘ଦେୱେସୁ ମହିଦ୍ଧିକା ଅହୁମ୍ହ, ମାନୁସକମ୍ହି କୋ ପନ ୱାଦୋ;

ସତ୍ତରତନସ୍ସ ମହେସୀ, ଇତ୍ଥିରତନଂ ଅହଂ ଆସିଂ।

୫୨୩।

‘‘ସୋ ହେତୁ ସୋ ପଭୱୋ, ତଂ ମୂଲଂ ସାୱ ସାସନେ ଖନ୍ତୀ;

ତଂ ପଠମସମୋଧାନଂ, ତଂ ଧମ୍ମରତାଯ ନିବ୍ବାନଂ’’।

୫୨୪।

ଏୱଂ କରୋନ୍ତି ଯେ ସଦ୍ଦହନ୍ତି, ୱଚନଂ ଅନୋମପଞ୍ଞସ୍ସ;

ନିବ୍ବିଦନ୍ତି ଭୱଗତେ, ନିବ୍ବିନ୍ଦିତ୍ୱା ୱିରଜ୍ଜନ୍ତୀତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ସୁମେଧା ଥେରୀ ଗାଥାଯୋ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

ମହାନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ସମତ୍ତା ଥେରୀଗାଥାଯୋ।

ଗାଥାସତାନି ଚତ୍ତାରି, ଅସୀତି ପୁନ ଚୁଦ୍ଦସ [ଗାଥାସଙ୍ଖ୍ୟା ଇଧ ଅନୁକ୍କମଣିକଗଣନାୱସେନ ପାକଟା];

ଥେରିଯେକୁତ୍ତରସତା [ଥେରୀଯେକୁତ୍ତରଛସତା (?) ତିଂସମତ୍ତାପି ପଞ୍ଚସତମତ୍ତାପି ଥେରିଯୋ ଏକତୋ ଆଗତା ମନସିକାତବ୍ବା], ସବ୍ବା ତା ଆସୱକ୍ଖଯାତି।

ଥେରୀଗାଥାପାଠଇ ନିଟ୍ଠିତା।